

<http://dx.doi.org/10.16926/p.2024.33.14>

Mariola KOKOWSKA

<https://orcid.org/0009-0002-2754-5097>

badaczka niezależna

e-mail: movischolar@o2.pl

Emoji muzyczne jako narzędzie komunikacji w mediach społecznościowych i edukacji medialnej

Streszczenie

W niniejszym artykule podjęto próbę omówienia zagadnienia emoji, z uwzględnieniem kontekstu muzycznego. Przedstawiono pokrótce rozważania na temat znaczenia emoji we współczesnej komunikacji i kulturze, akcentując komunikacyjną rolę emoji muzycznych w edukacji medialnej i mediach społecznościowych. Wspomniano o genezie pojawienia się ikon emoji w społeczeństwie współtworzonym w świecie wirtualnym przez młode pokolenie, korzystające z technologii cyfrowych i mediów społecznościowych. Podano przykłady użycia wybranych emoji w kontekście muzycznym i zjawisk muzycznych, pojawiających się w przestrzeni medialnej i cyfrowej. Nadmieniono o zagadnieniu edukacji medialnej użytkowników emoji, podejmując temat percepcji emoji jako medium komunikacji emocjonalnej. Opisano również w skrócie przykłady emoji muzycznych w użyciu tytanów technologii muzycznych i wybranych artystów.

Słowa kluczowe: emoji, emoji muzyczne, social media – media społecznościowe, komunikacja (emocjonalna), edukacja medialna.

Współczesny krajobraz kulturowy XXI wieku unaocznia przestrzeń wizualnych przekazów, których dostarczycielem są media elektroniczne, społecznościowe (*social media*). Mając swoje zwierchnictwo nad wirtualnymi doniesieniami, media cyfrowe tworzą globalną ikonosferę¹ (Porębski, 2018). Ikonosfera ta przyjmuje postać nowego języka przekazu i jest nośnikiem informacji cyfrowych, angażujących emocjonalnie w postaci zwięzłego i szybkiego wytworu cy-

¹ *Ikonosfera* to termin wprowadzony przez Mieczysława Porębskiego. Oznacza uniwersum obrazów wszelkiego rodzaju, jaka otacza ludzi. Ikonosfera to całość informacji wizualnej docierającej do człowieka w każdym momencie.

frowych technologii z wizualnym interfejsem, jakim jest emoji. Słowo *emoji* pochodzi z języka japońskiego, gdzie *e* oznacza 'obrazek', 'zdjęcie', a *moji* – 'znak', 'charakter'. Zmieniające się w erze Internetu otoczenie zewnętrzne człowieka współtworzy nowy rodzaj kultury i społeczeństwa komunikującego się w mediach społecznościowych i korespondencji mailowej piktogramami, np. uśmiechniętymi buźkami. Rozprzestrzenianie się technologii informatycznych w tzw. mediach sieciowych spowodowało rozwój komunikacji zdominowanej przez wizualność i ikoniczność przekazu. Dominacja obrazowości, czego przejawem jest emoji, wymaga zaangażowania w ten przekaz określonego tekstu, który pomaga go zrozumieć. Serwisy społecznościowe (np. Facebook, Instagram, Messenger, Facebook Chat, Twitter) stały się środowiskiem umożliwiającym tworzenie i wymianę spersonalizowanych i uniwersalnych treści, zawierających komponenty graficzne, uzupełniające język pisany. Fenomen języka online w mediach społecznościowych wiąże się z pojawieniem lapidarnego, wizualnego zjawiska emoji, występującego w toku interaktywnego prowadzenia rozmów przez użytkowników Internetu, i podlega procesom uczenia się i aspektom emocjonalnym. Celem artykułu jest omówienie zjawiska skrótowego języka *emoji muzycznych*, które występują w postaci graficznej (obrazkowej) i są nośnikiem informacji o treści muzycznej. Emoji pozostają symbolem w obszarze funkcji komunikacyjnej, sfery emocjonalnej i społecznej, procesów uczenia się i wzajemnych interakcji użytkowników mediów cyfrowych, w tym – mediach społecznościowych. Przyciągając uwagę, wywołując emocje i łatwo przenosząc informacje w krótkim czasie – emoji wzmacniają komunikację i przyswajalność treści (Łosiewicz, 2009).

W procesie mentalizacji, łączącej treści z komunikacją, emoji stanowią komplementarną formę intencjonalnego wykorzystania języka obrazu na różnych etapach ludzkiego życia. W edukacji medialnej funkcjonują trendy napędzające komunikację online i angażujące aspekty semantyczne w technologiach immersyjnych i mrdiach społecznościowych, gdzie występuje relacja człowieka z medium ikonicznego przekazu. Uczenie się z użyciem nowych technologii – jako proces – dotyczy obszarów związanych z poznaniem, wiedzą i myśleniem, a więc z przetwarzaniem informacji i rozwiązywaniem problemów. Doświadczenie symbolicznej reprezentacji mentalnej potrzebuje zaangażowania sfery poznawczej, a w niej – działań ukierunkowanych na cel osiągnięty poprzez działania algorytmiczne i heurystyczne (Siemieniecka i Siemieniecki, 2016). Muzyka jako słuchowy aspekt życia społecznego, a także podstawowa i popularna dziedzina ludzkiej aktywności i praktyki, odgrywa istotną rolę we współczesnej cyberprzestrzeni. Uwypuklając audialny charakter życia społecznego i komunikacji w cyberprzestrzeni, język emoji – jako twór intersubiektywny – pozwala na emocjonalne zaangażowanie uczestników komunikacji, stanowiąc rezerwuar kreowania obrazkowego przekazu. Wizualny model obrazowy emoji, zorganizowany w system bazujący m.in. na treściach muzycznych, korzysta z kanałów komunikacji

niosących emocjonalny przekaz o określonym kodzie językowym. Technologia i media interaktywne otwierają możliwości dla nowych doświadczeń, bardziej angażujących wrażenia zmysłowe podczas rozkodowywania treści. Zastanawia nas dzisiaj, po co stosować słowa, skoro można je zastąpić graficznym znakiem, który jest czasem lepszą alternatywą dla długich zwrotów i mało zrozumiałych zdań. Emoji reprezentują nowy typ komunikacji. Sytuują się w świecie semiotyki, zawierając swoisty kod językowy, który wzbogaca formy komunikacji cyfrowej. Fenomen emoji, rozpatrywany jako składnik komunikacji i semiotyki, zawiera trzy podstawowe funkcje użyteczne: 1) „otwieracza” / „inicjalizatora” rozmowy (emoji jako powitanie), 2) użytecznego „zamykacza” (emoji jako zakończenie rozmowy), 3) „zastąpciel” ciszy (emoji jako remedium na ciszę) (Danesi, 2017). Wizualizując treści przekazu w interaktywnej komunikacji, media społecznościowe rozwinęły system emotikonów (skrótów wyrazu twarzy) i emoji (system wyrazistych ikon), wyrażających stany emocjonalne użytkowników o niewerbalnej konotacji. Sposób interpretacji emoji jako symbolu zależy w dużym stopniu od uwarunkowań kulturowych oraz od możliwości uczuciowego wypełnienia pustki niewerbalnych cech języka pisanego, przez co symbole graficzne mogą pełnić funkcję wskaźnika emocji. Emoji są stosowane do wyrażania uczuć, przekazywania lub intensyfikacji tonu i intencji pisanych wiadomości. Ponadto do zapewnienia kontekstu, który może wyjaśnić znaczenie i zmniejszyć niejednoznaczność.

Emoji muzyczne – szczególny kontekst emoji w komunikacji

Proces powszechnej komunikacji, wspierany przez środki masowego i cyfrowego przekazu, zdominował współczesną rzeczywistość. Pojęcie *media* (pochodzące od sł. *medium*) odnosi się do nośnika lub kanału stworzonego na potrzeby szerokiego grona odbiorców (Kruszewska, 2023, s. 61) – bazujących na doświadczeniach medialnych z użyciem języka, materiałów wizualnych i dźwiękowych o cyfrowym pochodzeniu. Społeczne komunikowanie się między ludźmi jest podstawowym procesem wnikającym niemal do wszystkich form aktywności – na forum grupy, narodu czy globalnym (Nęcki, 2008, s. 85). Proces komunikacji, rozpatrywany jako teoria z wielu odmiennych perspektyw, tutaj ogranicza się do roli komunikacji wizualnej występującej na nośnikach cyfrowych i w komunikacji internetowej, w postaci interakcyjnej, jaką zapewniają jej przejawy – emotikon i emoji.

Przenikanie technologii cyfrowych do ludzkiego życia i różnych form komunikacji wiąże się ze stworzeniem swoistego języka wyrazu – emoji, którego medialność jest atrybutem socjalizacji współczesnego człowieka i częścią jego zasobu kulturowego. Nową jakością komunikacji elektronicznej – o nieograniczonej przestrzeni, widoczności i w dowolnym czasie (e-mail, strony internetowe,

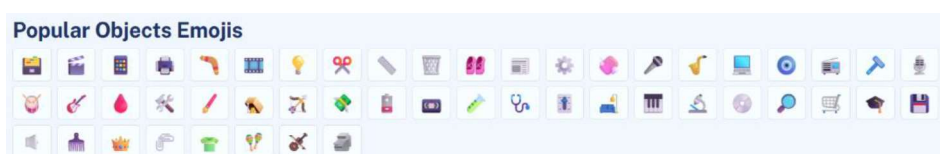
fora, wiadomości tekstowe, sieci społecznościowe, czat wideo) – stały się skrótowe i lapidarne w swej strukturze oraz przekazie emoji, pochodne emotikonu.

Emoji są definiowane jako kolorowe i kreskówkowe piktogramy, osadzone w wiadomościach tekstowych publikowanych na stronach internetowych i urządzeniach online (Alshenqeeti, 2016). Emotikony ewoluowały od ikon wiadomości tekstowych do form bardziej złożonych, multimodalnych. Jedną z nich jest specjalna grupa emoji, oparta na percepcji graficznych ikon odnoszących się do muzyki i kontekstu muzycznego. Pomimo że emoji zostały stworzone przez Shi-getakę Kuritę w 1999 roku jako część systemu komunikacji dla japońskiego operatora telefonii komórkowej NTT DoCoMo, to emoji muzyczne nie były częścią początkowego zestawu. S. Kurita opracował swoje pierwsze piktogramy w celu ułatwienia wyrażania emocji w wiadomościach tekstowych za pomocą prostych graficznych symboli. Emoji muzyczne pojawiły się później – jako rezultat procesu rozszerzania graficznych form znaków i ich znaczeń. System został znormalizowany i ujednolicony przez organizację Unicode, dążącą do obejmowania coraz szerszej gamy symboli graficznych, w tym – emoji muzycznych. W odniesieniu do procesu wprowadzania ich do użytku w świecie cyfrowym i integracji z systemem Unicode można powiedzieć, że za twórcą emoji muzycznych stała praca całej rzeszy kreatywnych ludzi, którzy współpracowali ze sobą przy rozszerzaniu zestawu graficznych symboli. Jednak oryginalny, pierwotny koncept emoji pochodzi od samego Shigetaki Kurity. Wyróżnik współczesnego emoji jest wyraźnie obecny w siatkach prostych pikseli zaprojektowanych przez Kuritę, ale ich zwielokrotnienie o różne treści, zwłaszcza muzyczne, podążało za potrzebami komunikacyjnymi użytkowników systemów internetowych.

Zakres emoji poszerzył się znacząco na przestrzeni ostatnich lat. Obecnie podkreśla się zwiększone sposoby oddziaływania znormalizowanych emoji na obiekty środowiska i ich charakterystyki związane ze zdolnościami percepcyjnymi w aspekcie muzyki. Emoji muzyczne to specjalna grupa piktogramów, które reprezentują elementy i znaki graficzne związane z muzyką, instrumentami, dźwiękami lub wydarzeniami muzycznymi. Emoji są używane do wyrażania zainteresowań muzycznych bądź emocji związanych z muzyką. Służą także do ilustrowania sytuacji związanych z wykonawstwem muzycznym (graniem, śpiewaniem), odbiorem muzycznym (słuchaniem muzyki) czy tworzeniem (komponowaniem, improwizowaniem). Emoji przeniknęły do kultury popularnej i artystycznej na wiele różnych sposobów, tworząc osobliwe emoji artystyczne, np. poprzez odniesienia do piosenki (np. Beyonce z 2014 roku *Drunk in Love*) czy do dzieła filmowego (np. *Emoji Dick*, *The Emoji Movie*).

Rozszerzony zestaw emoji muzycznych w zestawie Unicode obejmuje wiele realizacji, spośród których jednymi z najpopularniejszych są: 🎵 (nuty) – emoji oznacza muzykę, melodię lub ogólnie dźwięki; 🎧 (słuchawki) – emoji symbolizuje słuchanie muzyki lub dźwięków; 🎸 (gitara) – emoji reprezentuje instru-

ment muzyczny, gitarę; 🎸 (skrzypce) – emoji symbolizujące skrzypce jest używane zazwyczaj w kontekście muzyki klasycznej; 🎺 (trąbka) – wskazuje na instrument dęty, np. trąbkę; 🎵 (nuty na pięciolinii) – symbol zapisu muzycznego; 🎤 (mikrofon) – oznacza śpiewanie lub występy wokalne; 🎶 (pojedyncza nuta) – symbolizuje muzykę lub melodię w ogóle.

Rycina 1

Przykłady popularnych emoji muzycznych w 2024 r.

Źródło: https://emojikitchen.com/emoji/objects/music#google_vignette (dostęp: 5.11.2024).

Definiując emoji muzyczne (ang. *music emoji*), należy zaakcentować, że są to ikony wykorzystywane w cyfrowej komunikacji do reprezentowania tematów związanych z muzyką, instrumentami, dźwiękami, wykonawstwem czy wydarzeniami muzycznymi. Dzięki tego rodzaju szczególnym emoji użytkownicy mediów społecznościowych oraz innych cyfrowych komunikatorów mogą w prosty i ekspresywny sposób wyrażać swoje zainteresowania muzyczne lub nawiązywać do konkretnego rodzaju muzyki, odwoływać się do doświadczeń muzycznych. Badania nad emoji muzycznymi i ikonami graficznymi w percepcji to stosunkowo nowe pole badawcze, które łączy psychologię percepcji i emocji z komunikacją wizualną. Emoji, w tym emoji muzyczne, są coraz częściej wykorzystywane w codziennej komunikacji użytkowników nośników cyfrowych. Ich wpływ na percepcję, emocje, komunikację i kontakty interpersonalne jest przedmiotem rosnącego zainteresowania badaczy zajmujących się rewolucją cyfrową, aspektami semantyki, psychologii, pedagogiki, socjologii, ewolucji językowej i kulturoznawstwa. Emoji jako powszechna forma komunikacji wśród młodych dorosłych na wielu platformach internetowych (Facebook, Twitter i aplikacje szybkich komunikatorów, takich jak WhatsApp) (Moffitt i in., 2020; Prada i in., 2018) pozostają włączone do procesu komunikowania się podczas kursów uniwersyteckich w trybie online (Aghajani i Adloo, 2018).

Emoji stały się uniwersalnym językiem, pozwalając komunikować nasze myśli i emocje za pomocą wizualnych ikon. Mogą być używane w specyficznym znaczeniu, czyli do reprezentowania szerokiej gamy tematów związanych z muzyką. Emotikony mogą być używane do oznaczania kontekstu wiadomości, co sprawia, że można je stosować do odkrywania świata muzycznych emotikonów, by poprawić komunikację cyfrową między użytkownikami muzycznych witryn i mediów społecznościowych. Emotikony muzyczne zawierają listę emoji muzycz-

nych (*music emoji*) – np. nuty, instrumenty muzyczne, urządzenia muzyczne – które można stosować w cyberprzestrzeni. Na stronach internetowych (Facebook, Google+, Twitter), blogach itp. są zapisane zazwyczaj w wartościach Unicode, w szesnastkowym kodzie HTML lub w innych kodach programistycznych. Mogą określać zestawy emoji dotyczące zapisu nutowego, określeń muzycznych, oznaczeń tempa, gatunku muzycznego (piosenki, pop, hip-hop, muzyki klasycznej), itd.

Dotychczas zaproponowano wiele systemów i formatów reprezentacji danych o znaczeniu muzycznym – emoji są jednym z nich. Żaden jednak z systemów nie odniósł większego sukcesu, nie zdominował innych na tyle, by funkcjonować powszechnie jako standard odniesienia. Niektóre skupiają uwagę na muzyce symbolicznej (np. Roman Tekst do analizy harmonicznej), analizie partytury (JSON – Annotated MusicSpecification) oraz zbiorów danych muzycznych (np. ChoCo, Korpus Chórów, kolekcje akordów Harte’a). Brakuje obecnie jednolitego modelu dla adnotacji muzycznych, który byłby reprezentowany przez emoji jako spójna sieć semantyczna w obszernych zbiorach danych. Wybrane przykłady znaków emoji muzycznych, zawierających się w listach symboli muzycznych z ich wartościami Unicode (bez Alt Code), przedstawiane są na przykład jako: *nuta* (U+1F3B5)², *wiele nut* (U+1F3B6), *zapis nutowy* (U+1F3BC), *klawiatura muzyczna* (U+1F3B9), *breve* (U+1D15C), *cała nuta* (U+1D15D), *półnuta* (U+1D15E), *ćwierćnuta* (U+1D15F), *ósemka* (U+1D160), itd. Emoji *harfa* będzie dostępna do użytku pod koniec 2024 roku. Unicode Consortium niedawno dodało nowe emoji *harfa* do tzw. wersji beta swojego katalogu Unicode 16.0; Apple, Google, Samsung i inne platformy zaprojektują własne wersje emoji dla użytkowników urządzeń w oparciu o proponowane projekty. Poczawszy od 2019 roku, Theo Schear z Emojination i harfiarka z Los Angeles Mary Lattimore są współautorami propozycji nowego emoji *harfa* (2024). Podobny projekt emoji został stworzony przez Aphelandrę Messer, autorkę większości piktogramów proponowanych w Emojination – organizacji, która ma na celu standaryzację i upowszechnienie symboli piktograficznych³.

Tabela 1
Przykłady i opis znaczenia wybranych emoji muzycznych

Znak graficzny	Opis emoji	Rok
 Harfa	Harfa – trójkątny instrument muzyczny zawierający pionowe struny szarpane palcami. Występuje w tradycji muzycznej wielu kultur, szczególnie silny związek ma z Irlandią – harfa jest oficjalnym emblematem rządu Irlandii, a także korporacyjnym logo słynnego irlandzkiego browaru Guinnessa. Znak zatwierdzony we wrześniu 2024 roku w ramach <i>Emoji 16.0</i> jako część <i>Unicode 16.0</i> .	2024

² Źródło: https://www.alt-codes.net/music_note_alt_codes.php (dostęp: 26.02.2024)
³ Harpcolumn.com, <https://harpcolumn.com/blog/new-harp-emoji-coming-to-a-keyboard-near-you/> [dostęp: 5.11.2024].

Tabela 1

Przykłady i opis znaczenia wybranych emoji muzycznych (cd.)

Znak graficzny	Opis emoji	Rok
 Notatka muzyczna	Emoji <i>nuty</i> może oznaczać teksty piosenek lub inne tematy związane z muzyką. Wyświetla dwie ósemki połączone belką. Pojedynczy znak nuty ósemkowej (<i>quaver</i>) wcześniej był używany przez firmy Microsoft i Google. <i>Notatka muzyczna (nuty)</i> została zatwierdzona jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodana do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Słuchawki	Słuchawki – miniaturowe głośniki używane do słuchania muzyki lub innych form fonicznych. Większość platform wyświetla to emoji z dużymi słuchawkami nauszными w odcieniach koloru czarnego, niebieskiego i szarego. Apple wcześniej wyświetlało emoji jako kultowe białe słuchawki douszne iPod'a, a następnie czarne słuchawki Beats, od 2021 roku piktogram przedstawia białe słuchawki AirPods Max. <i>Słuchawki</i> zostały zatwierdzone jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodane do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Trąbka	Trąbka – miedziowy instrument wykorzystywany m.in. w zespołach jazzowych. <i>Trąbka</i> została zatwierdzona jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodana do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Mini Disc	Minidisc – przedstawiony jako mały, srebrny lub złoty dysk optyczny umieszczony w kwadratowym wkładzie, migawkę ustawione po prawej stronie. Choć MD jako format audio i przechowywania danych został w 2013 roku wycofany ze względu na sukces technologii CD i MP3, emoji jest powszechnie używane do reprezentowania płyt CD, DVD i powiązanych treści filmowych i muzycznych, zwłaszcza albumów. Piktogram Samsunga wcześniej przedstawiał srebrną płytę oznaczoną skrótem MD. Komputerowy dysk został zatwierdzony jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku pod nazwą <i>minidisc</i> i dodany do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Saksofon	Instrument dęty drewniany, zwykle z miedziowym korpusem. Piktogram <i>saksofon</i> został zatwierdzony jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodany do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 DVD	Cyfrowy uniwersalny dysk (DVD) – rodzaj dysku optycznego używanego do odtwarzania filmów przed rozwojem technologii przesyłania strumieniowego. Ogólnie przedstawiany w kolorze złotym, chociaż piktogram Facebooka jest niebieskoszary (Blu-ray). Powszechnie używany do reprezentowania płyt CD, DVD, Blu-ray i powiązanych treści filmowych i muzycznych, zwłaszcza albumów. Piktogramy Google'a, Microsoftu, Samsunga i Softbanku były kiedyś oznaczone <i>DVD</i> , aby odróżnić je od <i>dysku optycznego</i> .	
 Notatki muzyczne	Trzy nuty ósemki (<i>quavers</i>) reprezentowały muzykę lub śpiew. Czasami wstawiane obok cytowanych tekstów, aby zaznaczyć, że są one częścią piosenki. <i>Musical Notes</i> został zatwierdzony jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku pod nazwą <i>Multiple Musical Notes</i> i dodany do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015

Tabela 1

Przykłady i opis znaczenia wybranych emoji muzycznych (cd.)

Znak graficzny	Opis emoji	Rok
 Klawiatura muzyczna	Fregment klawiatury muzycznej – symbol używany jako emoji fortepianu. <i>Klawiatura muzyczna</i> została zatwierdzona jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodana do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Klucz wiolinowy	<i>Musical Score (klucz wiolinowy)</i> został zatwierdzony jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodany do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Skrzypce	<i>Skrzypce</i> zostały zatwierdzone jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodane do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015
 Mikrofon	Mikrofon – element aparatury do wzmacniania głosu podczas mówienia lub śpiewania. Wczesne piktogramy łączyły znak mikrofonu z symbolami zapisu nutowego. <i>Mikrofon</i> został zatwierdzony jako część <i>Unicode 6.0</i> w 2010 roku i dodany do <i>Emoji 1.0</i> w 2015 roku.	2015

Źródło: <https://www.emojitracker.com/> (dostęp: 5.11.2024r.). Opracowanie własne.

Co prawda, badania nad *emoji muzycznymi* jako takimi są nadal bardzo ograniczone, istnieje kilka prac (Kruszewska, 2023), które badają ogólne oddziaływanie emoji i ikon graficznych na percepcję i sferę emocjonalną (Siomkało, 2018), natomiast ich użycie w kontekście muzyki to wciąż otwarty obszar dla naukowej eksploracji.

Percepcja emoji jako medium komunikacji emocjonalnej

Badania wskazują, że emoji pełnią rolę języka i narzędzia wyrażania emocji, a także ułatwiają przekazywanie stanów emocjonalnych (Araujo de Aguiar, 2023; Boutet i in., 2021), szczególnie w cyfrowych formach komunikacji (Gao i in., 2020). Emoji muzyczne (np. , ,) są używane, by zilustrować konkretne emocje lub doświadczenia związane z muzyką. Takie ujęcie emoji może być również badane w kontekście dziedziny muzyki i jej wpływu na ludzką percepcję. Poniżej zaprezentowano dwa przykładowe omówienia, wybrane z szeregu badań, które dotyczą ogólnej roli emoji w komunikacji emocjonalnej i percepcji:

Derks, Fischer i Bos (2008) zaprezentowali wyniki przeprowadzonych analiz w artykule *The Role of Emoji in Communication*. Celem badania była weryfikacja funkcji emotikonów w komunikacji komputerowej (CMC). W badaniu zastosowano internetowy kwestionariusz online, dotyczący motywów społecznych ukierunkowanych na używanie emotikonu. W części eksperymentalnej uczestnicy (N = 1251) mieli zareagować na krótkie czaty internetowe, w których manipulacji uległy strony interakcji komputerowej (przyjaciół vs nieznajomy) i walencja kontekstu (pozytywny vs. negatywny). Z analizy wynika, że emotikony są wy-

korzystywane najczęściej do wyrażania emocji, wzmacniania przekazu i wyrażania humoru. W komunikacji z przyjaciółmi zastosowano więcej emotikonów niż w komunikacji z nieznanymi, częściej w pozytywnym kontekście niż w negatywnym. Uczestnicy używali emotikonów w sposób podobny do reakcji mimicznych w komunikacji „twarzą w twarz” w odniesieniu do kontekstu społecznego i partnera interakcji. Badania te wykazały ogółem, że emoji ułatwiają komunikację emocjonalną w wiadomościach tekstowych. Wiadomości zawierające emoji były postrzegane jako bardziej przyjazne i emocjonalnie wyważone, a ich użycie pomagało w przekazywaniu intencji i tonacji emocjonalnej.

W kolejnym badaniu (Tay i in., 2017) wykazano, że używanie emoji zmienia sposób, w jaki odbieramy wiadomości tekstowe. Piktogramy dodają przekazowi kontekst emocjonalny, który wpływa na percepcję i interpretację intencji nadawcy. Badacze sprawdzili, w jaki sposób użycie emotikonów może wpływać na postrzeganie emocjonalnego tonu wiadomości w komunikacji tekstowej. Przedmiotem badania stał się więc istotny aspekt komunikacji cyfrowej, w której wiadomość tekstowa czasami prowadzi do niejednoznaczności w interpretacji emocji lub odczytywaniu intencji. Kluczowe wnioski z badania obejmują następujące kwestie:

1) *Emoji zwiększają jasność emocjonalną.* Dodawanie emotikonów do wiadomości tekstowych może pomóc wyjaśnić emocjonalny ton kryjący się za słowami. Emoji zapewniają dodatkowy kontekst, który może kierować interpretacją czytelnika. Na przykład proste zdanie: „Nic mi nie jest”, może być postrzegane jako przekaz neutralny lub nawet „zimny”, ale gdy towarzyszy mu uśmiechnięte lub mrugające emoji, ton wypowiedzi zmienia się, sugeruje bardziej pozytywną, przyjazną interpretację.

2) *Emoji rozumiane jako sygnały emocjonalne.* Emoji funkcjonują jako sygnały emocjonalne, które umożliwiają wzmacnianie lub łagodzenie tonu wiadomości. Służą pomocą w sygnalizowaniu stanu emocjonalnego nadawcy (radosny, smutny, sarkastyczny itp.), przez co mogą zmniejszać ryzyko nieporozumień we wzajemnej komunikacji. W niektórych przypadkach wykazano, że emoji przekazują niuanse emocjonalne, które są trudne do wyrażenia za pomocą samych słów, zwłaszcza w sytuacji, kiedy słowa pisane wydają się niejednoznaczne i niekonkretne.

3) *Różnice kulturowe i indywidualne.* Z analizy wyników wspomnianego badania wynika również, że interpretacja emoji może się różnić w zależności od czynników kulturowych i indywidualnych. Niektóre emoji są powszechnie rozumiane (np. uśmiechnięta twarz 😊), jednak inne mogą być interpretowane inaczej, w zależności od kontekstu kulturowego lub osobistych doświadczeń. Na przykład emoji, które ma przekazywać sarkazm, może być postrzegane jako „poważne” przez osobę niezaznajomioną z jego użyciem w określonej grupie społecznej.

4) *Wpływ na postrzeganie tonu.* Emoji mają znaczący wpływ na to, jak ludzie postrzegają ton wiadomości, zwłaszcza pod względem jego walencji (pozytywne vs negatywne). Obecność emoji sprawia, że ton wypowiedzi jest bardziej widoczny i mniej niejednoznaczny. To sugeruje, że ludzie są skłonni do dokładnej interpretacji wiadomości tekstowych, gdy emoji są w nich zawarte.

5) *Emoji i profesjonalna komunikacja.* Jednym z interesujących wniosków z badania było wskazanie, jak emoji wpływają na postrzeganie profesjonalizmu w komunikacji. Emoji mogą złagodzić ton przekazu i sprawić, że komunikacja będzie cieplejsza i bardziej osobista, jednak ich użycie w środowisku zawodowym może być interpretowane inaczej – postrzegane jako nieformalne lub nieprofesjonalne, w zależności od kontekstu. Dlatego ważne jest, aby w tego typu komunikacji brać pod uwagę otoczenie i relacje między nadawcą a odbiorcą.

Percepcja emoji w kontekście muzycznym

Emoji stały się globalnym dialektem współczesnej generacji użytkowników cyfrowych i medialnych nośników, który ewoluje w przestrzeni geograficznej i kulturowej. Jako język obrazkowy emoji rezonuje silnie jako preferowana forma ekspresji, rozpoznawana tematycznie w obszarze muzycznym. Badania nad używaniem emoji muzycznych są nieliczne i raczej mało znane, niektóre prace koncentrują się na tym, jak emoji mogą być wykorzystywane do wyrażania reakcji na muzykę i emocji z nią związanych. Tego rodzaju piktogramy są stosowane w komunikacji na różnych platformach internetowych, np. w mediach społecznościowych, w postach dotyczących ulubionych utworów (np. Spotify), koncertów czy rekomendacji muzycznych. W przestrzeni badawczej, jak już wspomniano, funkcjonują skąpe doniesienia dotyczące emoji muzycznych.

Badanie przeprowadzone przez Nirmalę (2020) miało na celu zrozumienie relacji, statusu oraz sposobu interakcji między tekstem a emoji w postach muzyków piszących na Twitterze. Badanie koncentrowało się na wpisach, które zawierały elementy promocji, przy czym użytkownicy stosowali emoji i tekst. Wspomniany projekt badawczy Nirmali reprezentuje opisowe badanie jakościowe, w którym stosuje się teorię multimodalności w odniesieniu do uogólnionej relacji obraz–tekst Martinca i Salwaya (2005, s. 347). Wyniki analiz wskazują (Nirmala, 2020), że muzycy mają tendencję do podporządkowywania emoji tekstowi. Relacja logiczno-semantyczna (typu ekspansja i projekcja), służąca do znalezienia relacji tekst–obraz, używająca rozwinięcia, rozszerzenia i wzmocnienia – występuje częściej niż relacja egzemplifikacji i wzmocnienia. Rezultaty badania precyzują, że emoji dostarczają przede wszystkim dodatkowych informacji, jakich nie można znaleźć w treści tekstu – takich jak ekspresja i uczucia. Emoji służy zatem do symbolizowania promowanego wydarzenia w poście przy użyciu emoji

gitary (🎸), np. w promocji koncertu. Zbadano dwie grupy muzyków. Pierwsza grupa (Maher Zain, Harris J. i Sami Yusif), preferująca gatunek muzyki religijnej, miała tendencję do używania emoji w celu dostarczania informacji o sobie, takich jak uczucia i ekspresja. Natomiast druga grupa (Metallica⁴, Gorillaz i Bon Jovi), reprezentująca muzyków preferujących gatunek muzyki rock, częściej używała emoji do umieszczania informacji o wydarzeniu – takich jak miejsce i czas pozostający do rozpoczęcia muzycznej imprezy – a także wykazywała skłonność do używania emoji jako ogólnej informacji o tekście. Dominującą relacją zaobserwowaną w badaniu było podporządkowanie obrazu tekstowi, z kolei relacją występującą najrzadziej było wzmocnienie. Wniosek – muzycy reprezentujący oba gatunki muzyczne (religijną i rockową) najczęściej używają emoji jako modyfikatora tekstu. Dlatego tekst działa jako główny element postów. To odkrycie pokazuje, że komunikacja tekstowa dominuje w mediach społecznościowych. Mając na uwadze tylko komunikację tekstową, nie można dostarczyć wiadomości tak dobrze, jak to czyni komunikacja multimodalna.

Emoji jest uważane za najprostszy i najłatwiejszy sposób komunikacji, bez ograniczeń czasowych i przestrzennych. Służy pomocą w lepszej komunikacji online, ponieważ może w swoisty sposób wypełnić element niewerbalny, pominięty w komunikacji tekstowej.

Istnieją również doniesienia z badań zajmujących się percepcją muzyki w kontekście odbioru ikon graficznych. W tego typu badaniach sprawdza się, jak ikony graficzne (w tym emoji) wpływają na percepcję muzyki oraz emocjonalne reakcje odbiorców. Wyniki wskazują, że odpowiednie zestawienie ikony (emoji) z muzyką może wzmocnić emocjonalne oddziaływanie utworu.

Badanie przeprowadzone przez Robusa i in. (2020) miało na celu określenie, czy emoji dodane do neutralnego tekstu narracyjnego wpływają na jego odbiór emocjonalny i przetwarzanie, szczególnie w kontekście oceny emocjonalnej (walencji emocjonalnej). Próbowano zaobserwować, jak prosty, neutralny tekst zmienia się pod wpływem dodania emoji i czy to wzmacnia, czy łagodzi postrzeżoną emocjonalną walencję (percepcja pozytywna, neutralna, negatywna). Autorzy użyli techniki śledzenia ruchu oczu (*eye-tracking*), aby zobaczyć, jak uczestnicy badania śledzą tekst i w jaki sposób ich uwaga jest kierowana na różne elementy tekstu (np. słowa i emoji).

Kolejnym celem badania było zrozumienie, jak uczestnicy postrzegają walencję emocjonalną (tekst odbierany jako pozytywny, neutralny lub negatywny) w kontekście obecności emoji. Sprawdzono, czy emoji zmieniają sposób, w jaki neutralny tekst podlega interpretacji emocjonalnej przez odbiorców. Pomiary

⁴ Badany post został opublikowany w celu udostępnienia wideo z jednego z występów zespołu Metallica w Guatemela w Argentynie. Utwór wykonywany przez Metallicę nosi tytuł *For Whom the Bell Tolls*.

ruchów gałek ocznych podczas czytania zdań narracyjnych zawierających emoji wskazały, że emoji umieszczone na końcu zdania wiążą się z dodatkowym kosztem (tzw. „zawijanie” w wizualnym przetwarzaniu słów), jeśli czytelnik dociera do samego emoji (Robus i in., 2020). Na późnym etapie następuje globalna integracja semantyczna, dochodzi do tego jeszcze proces rozumienia (Kuperman i in., 2010). Efekty rozszerzyły się na późniejszy etap czytania wiadomości na poziomie lokalnym i globalnym, z dłuższymi całkowitymi czasami czytania docelowych słów i zdań, gdy emoji znajdowały się na końcu zdania. Nie zaobserwowano tego w pierwszym czytaniu centralnie umieszczonych słów docelowych. Nieoczekiwanym odkryciem było spostrzeżenie, że emoji nie wpływają na postrzeganie przez czytelników emocjonalności zdania. Autorzy publikacji (Robus i in., 2020) sugerują, że emoji mogą mieć wpływ cechy językowe zdania (np. formatowanie narracji) – emoji (np. 📖, 🎧) moderują postrzeganie towarzyszącego im tekstu.

Muzyczny, kontekst emoji w percepcji emocjonalnej można odnieść do tzw. efektu zgodności wizualno-dźwiękowej. Badania nad zgodnością wizualno-dźwiękową sugerują, że nasze reakcje emocjonalne mogą być wzmocnione, jeśli wizualne reprezentacje (np. emoji) są zgodne z dźwiękowymi bodźcami (takimi jak muzyka). Zgodność między emoji muzycznymi a muzyką może zwiększyć intensywność emocji i poprawić doświadczenie słuchacza. Informacji na ten temat dostarcza badanie przeprowadzone przez Vines. W badaniu tym sprawdzano, jak połączenie wizualnych bodźców z muzyką (np. emoji 🎸 z muzyką rockową) wpływa na emocje odbiorcy. Zgodność między wizualnym przedstawieniem (np. ikoną muzyczną 🎸, 📖, 🎧) a muzyką wiązała się z silniejszymi reakcjami emocjonalnymi, które były bardziej pozytywne lub intensywnie. W badaniu przeanalizowano wpływ integracji audiowizualnej na emocje wywoływane przez muzykę (o walencji pozytywnej bądź negatywnej) oraz rolę czasu trwania prezentacji informacji wizualnych. Uczestnikom badania prezentowano trzy rodzaje bodźców: a) tylko dźwięk, b) dźwięk i obraz – zgodny z muzyką, c) dźwięk i obraz – niezgodny z muzyką. Osoby badane miały ocenić intensywność swych doznań emocjonalnych wywołanych przez muzykę. Reakcje emocjonalne w odpowiedzi na muzykę zmierzono przy użyciu kwestionariusza samooceny i aspektów fizjologicznych (tętna, temperatury skóry, średniej kwadratowej EMG i przedczołowego EEG). Wykazano, że – w porównaniu z prezentacją wyłącznie dźwiękową – prezentacja audiowizualna (dźwięk i obraz) zgodna z muzyką doprowadziła do intensywniejszej reakcji emocjonalnej. Integracja audiowizualna pojawiała się w muzyce o walencji pozytywnej i negatywnej. Efekt integracji audiowizualnej w przypadku muzyki o pozytywnej percepcji był większy niż w przypadku percepcji negatywnej.

Uzyskano też rezultat wskazujący, że efekt integracji audiowizualnej był najsilniejszy w przypadku informacji wizualnych prezentowanych z muzyką z lat 80. XX w. – w przypadku muzyki o percepcji negatywnej. Oznacza to, że efekt inte-

gracji w relacji obraz–dźwięk jest bardziej prawdopodobny w przypadku muzyki „negatywnej”. Wyniki analizy danych sugerują zatem, że gdy muzyka była „pozytywna”, efekt integracji audiowizualnej był istotny. Gdy muzyka była „negatywna”, efekt modulacji czasu trwania prezentacji informacji wizualnych również był zauważalny.

Podsumowując, wnioski płynące z przytoczonego pokrótce badania (Vines, 2011) wskazują, że:

1) emoji muzyczne są skutecznym narzędziem komunikacyjnym, które pomaga wyrażać emocje i doświadczenia związane z muzyką. Ich wykorzystanie w komunikacji wizualnej wzmacnia percepcję muzyki i emocji, tworząc bardziej angażujące doświadczenie;

2) istnieje korelacja między emoji muzycznymi a percepcją emocji muzycznych, która może wynikać ze zgodności wizualno-dźwiękowej, czyli interakcji między muzyką a odpowiednimi wizualnymi symbolami;

3) emoji, w tym emoji muzyczne, nie tylko ułatwiają komunikację emocjonalną, mogą również intensyfikować odbiór i interpretację emocji w kontekście muzycznym, co wymaga dalszej weryfikacji.

Komunikacja z wykorzystaniem emoji muzycznych w edukacji medialnej i mediach społecznościowych

Współcześnie, kiedy granice między światem realnym a cyfrowym zacierają się, rozwój umiejętności cyfrowych wydaje się kluczowy dla wyrażenia wrażliwości nowego pokolenia, tak aby mogło sprostać wyzwaniom przyszłości. Emotikony i emoji opanowały dzisiejszy świat międzyludzkiej komunikacji i świat sztuki, ale też wniknęły niepostrzeżenie do edukacji i procesów uczenia się, a zwłaszcza do edukacji medialnej. Współczesna komunikacja opiera się na różnorodnych kanałach wyrazu. Jednym z najnowszych i najbardziej interesujących trendów jest wykorzystywanie emoji, w tym także emoji muzycznych, do przekazywania treści w sposób atrakcyjny i zrozumiały. W kontekście edukacji medialnej takie podejście staje się coraz bardziej popularne. Umożliwia to nauczycielom i uczniom skutecznie posługiwać się multimodalnymi formami komunikacji. Istnieje pewien zakres stosowania emoji i emotikonów w edukacji. Ten edukacyjny odzew na poziomie medialnym może obejmować sferę emocjonalną, poznawczą, afektywną i behawioralną. Reakcje na poziomie ekspresji własnego Ja mogą mieć charakter pozytywny lub negatywny, przez co mogą przyczynić się do nauki uczniów i studentów. Emoji – używane wraz z tekstem dla wyrażenia emocji oraz jako zamiennik dla słów, by wyrazić i komunikować określone pojęcia (Dunlap i in., 2016) – jest przedmiotem zainteresowania pedagogiki. W pedagogice medialnej istnieje kognitywistyczno-konstruktywistyczna

teoria pedagogiki medialnej Siemienieckiego (2021). Jej początki sięgają lat 90. XX w.. Teoria powstała jako efekt poszukiwania rozwiązań o charakterze dydaktycznym. Podstawę wspomnianej koncepcji teoretycznej stanowi interaktywny model kształcenia multimedialnego (Siemieniecki, 2021).

Emoji muzyczne jako narzędzie w edukacji medialnej

Emoji muzyczne rozumiane są jako wizualne reprezentacje dźwięków, instrumentów, a także jako język i narzędzie będące wyrazicielem sfery emocjonalnej związanej z muzyką oraz doświadczeniem dźwiękowym, które można przedstawić w postaci graficznej. W edukacji medialnej emoji mogą pełnić różnorodne funkcje: a) wzmacniania komunikacji emocjonalnej, b) wspomagania nauki o muzyce, c) tworzenia narracji multimedialnych, d) wspomagania komunikacji cyfrowej i subkultury młodzieżowej.

W z m a c n i a n i e k o m u n i k a c j i e m o c j o n a l n e j: emoji muzyczne mogą uczestniczyć w komunikacji emocjonalnej użytkowników mediów cyfrowych i społecznościowych, służyć do wyrażania emocji związanych z muzyką. Mogą wyrażać emocje podstawowe, takie jak radość czy smutek, bądź też emocje estetyczne – jak ekscytacja, oczarowanie, zachwyt czy nostalgia. Emoji określane jako 🎵 (nutki) lub 🎧 (słuchawki) mogą wskazywać temat muzyczny, inne znaki – np. 🎶 – mogą oznaczać ‘w rytmie’ lub ‘w tonie’. Taki sposób używania emoji wspomaga podmioty edukacji emocjonalnej i rozwija zdolności do rozpoznawania i wyrażania emocji w kontekście muzyki.

W s p o m a g a n i e n a u k i o m u z y c e i w i e d z y o s z t u c e m u z y c z n e j: emoji muzyczne mogą ułatwiać użytkownikom współczesnych mediów zrozumienie terminologii muzycznej lub wprowadzać uczniów i użytkowników mediów społecznościowych w świat różnorodnych gatunków muzycznych. Ich użycie – dość subiektywne i kontekstowe – może wspierać proces rozpoznawania gatunków / stylów muzycznych. Emoji muzyczne, reprezentujące graficznie określone instrumenty, pozwalają sugerować na przykład muzykę z gatunku rock lub pop, albowiem symbol gitary 🎸 wskazuje na muzykę rockową, pop-rockową lub tzw. metal, generalnie – muzykę gitarową. Emoji 🎹 najczęściej kojarzy się z muzyką elektroniczną, ale także z muzyką klasyczną lub pop. Tego rodzaju piktogramy mogą być wykorzystywane do wprowadzenia uczniów w różne tematy muzyczne w sposób interaktywny i angażujący w określone style muzyczne. Emoji 🎻 – tzw. skrzypce – często pojawiają się w kontekście muzyki klasycznej lub folkowej, ponieważ są integralną częścią tego rodzaju stylów. Emoji 🎷 i 🎺 (saksofon i trąbka) graficznie wskazują na jazz lub muzykę swingową, w której instrumenty dęte mają kluczowe znaczenie. Emoji 🎧 oznacza

muzykę z gatunku: pop, hip-hop, rap. Emoji 🎧 zazwyczaj przywodzi skojarzenia z muzyką elektroniczną lub tzw. EDM – *electronic dance music*, czyli zbiorem gatunków muzycznych wywodzących się z muzyki disco lat 70. i z klasycznej muzyki elektronicznej, tworzonych za pomocą elektronicznych instrumentów, takich jak automaty perkusyjne, syntezator, lub stylem DJ (ang. *disc jockey*, DJ to osoba zajmująca się dobieraniem oraz odtwarzaniem i miksowaniem muzyki „na żywo”).

Emoji używane w kontekście komunikacji na temat muzyki w mediach społecznościowych – jako opis w postaci skrótów muzycznych – bywają szybką i lapidarną reprezentacją gatunków muzycznych. Użycie emoji – typu: 🎧 (hip-hop, rap), 🎵 (muzyka ogólnie), 🎸 (rock) – pozwala zaoszczędzić czas i miejsce w przekazywanej elektronicznie wiadomości, a jednocześnie oddać zasadniczy kontekst muzyczny.

Tworząc określony nastrój i tempo muzyczne, wybrane emoji muzyczne mogą stanowić reprezentację określonego gatunku muzycznego, który wiąże się z danym nastrojem, np. ☀️ – utwory letnie, optymistyczne; ☁️ – utwory smutne, melancholijne; ⚡️ – utwory szybkie, energetyczne; 🌧️ – utwory spokojne, wolne, relaksujące]. Połączenie emoji ☀️ + 🎵 może sugerować muzykę letnią lub wakacyjną, typową dla gatunków takich, jak: reggae, pop czy indie. Emoji 🎧 + 🎧 może sugerować ich zastosowanie w odniesieniu do muzyki elektronicznej, chillout⁵ czy ambient. Dodatkowo emoji muzyczne mogą stanowić element sfery emocjonalnej – wyrażać emocje i nastrój użytkowników wzbuźdane przez muzykę. I tak na przykład emoji 🎵 + 🌟 oznacza muzykę inspirującą, motywującą, zaś emoji 🎵 + 🖤 reprezentują muzykę melancholijną, smutną, podczas gdy emoji 🎧 + 🎧 odnoszą się do muzyki tanecznej, energetycznej.

W kontekście mediów społecznościowych emoji muzyczne wyrażają tendencję do promowania i popularyzowania muzyki bądź artystów; fani mają możliwość użytkować emoji – w części hashtagów bądź tytułów utworów muzycznych – sprawiając, że użytkownicy sieci łatwiej zwracają uwagę na oznaczone treści. Oto kilka przykładów: 🎵 #PopMusic, 🎧 #Rap, 🎵 #JazzLovers, #FiestaJazzowa, #Jazz, 🎵 🎵 #SzczecinJazz⁶, #LiveMusic, #JazzLovers, #MuzykaNaŻywo] („Za nami koncert 🎵 🎵 Dziękujemy, że byliście z nami na Fieście Jazzowej na Wojska Polskiego!”). Inne przykłady zastosowań hashtagów z emoji muzycznym: #EDMParty 🎧 🎧, #RockLive 🎸, #JazzNight 🎵.

⁵ Chillout (także chill out) – gatunek muzyczny, w którego skład wchodzi wiele spokojnych stylów tworzonych przez artystów i producentów sceny muzyki elektronicznej. Chilloutem jest zarówno wolniejszy *house*, niektóre formy muzyki tranceowej, *ambient*, jak i *nu jazz*, *trip-hop*, *downtempo* czy instrumentalny *hip-hop*.

⁶ Szczecin Floating Garden, Szczecin.eu, <https://www.facebook.com/szczecin.eu/videos/za-nami-koncert-dzi%C4%99kujemy-%C5%BCe-byli%C5%9Bcie-z-nami-na-fie%C5%9Bcie-jazzowej-na-wojska-pols/387494051012069/> [dostęp: 11.11.2024].

W kontekście aplikacji (np. Musicoverly – platforma do odkrywania muzyki) i platform streamingowych (np. Spotify, Apple Music) oraz aplikacji edukacyjnych emoji muzyczne uczestniczą w procesie interaktywnego rozpoznawania gatunków / stylów muzycznych. Pełnią więc funkcję interaktywnego narzędzia do identyfikowania preferencji muzycznych użytkowników platform streamingowych, gdzie łatwiej osobom o wskazanie na określony, ulubiony gatunek muzyczny słuchany w medium cyfrowym podczas tworzenia playlisty w formularzach poleceń. Emoji muzyczne mogą wówczas stanowić wizualną pomoc w procesie wyboru określonego stylu muzycznego. Aplikacje edukacyjne i interaktywne platformy muzyczne pozwalają na wykorzystywanie emoji muzycznych do klasyfikowania właściwości muzycznych, które odnoszą się do instrumentacji, stylu czy struktury utworu – na przykład: emoji 🎻 (skrzypce) odnoszą się do muzyki z przewagą instrumentów smyczkowych, a emoji 🎺 (trąbka) do utworów z dominującymi instrumentami dętymi.

W kontekście analizy muzycznej, która odkrywa tajniki kształtowania materiału dźwiękowego, emoji muzyczne, co prawda, nie zastąpią zaawansowanego algorytmu rozpoznawania gatunków muzycznych, ale pozwolą na tworzenie prostych narzędzi analitycznych, opartych na preferencjach muzycznych lub skojarzeniach obrazowych (np. emoji jako składnik metadanych, np. instrumentacja, tonacja, tempo, dynamika, harmonika, itp.) w katalogach muzycznych, które zawierają się w rekomendacjach muzycznych, kolekcjach i różnych kategoryzacjach muzycznych.

Ich skrótowy szybki przekaz zastosowany w wizualizacji danych muzycznych i w kategoryzowaniu muzyki stanowi wsparcie i kontekst w edukacji muzycznej. Emoji służą jako narzędzie pomocne w procesie nauki i rozpoznawaniu różnych cech muzycznych, dotyczących sztuki muzycznej i zwyczajnej muzyki. Dzięki emoji muzycznym można wesprzeć uczniów w nauce rozpoznawania instrumentów muzycznych, zwłaszcza u młodszych uczniów w ramach edukacji wczesnoszkolnej. Na przykład, używając emoji takich jak 🎻 (skrzypce) czy 🎸 (gitara), uczniowie mogą kojarzyć dany instrument z określonymi gatunkami lub stylami muzycznymi. Piktogramy można stosować również do wskazywania podobieństw bądź różnic między utworami, co może być przydatne w rozpoznawaniu wspólnych cech dla odmiennych czy podobnych piosenek i motywów muzycznych oraz w refleksji nad atrybutami muzycznymi w zakresie podstaw kompozycji.

Tworzenie narracji multimedialnych: edukacyjne wykorzystanie emoji muzycznych w procesie nauczania dotyczy wsparcia uczniów w tworzeniu narracji multimedialnych, łączących kilka warstw medialnego odbioru: sferę słowną (tekst), wizualną (obraz) i słuchową (dźwięk). Uczniowie, chcąc stworzyć edukacyjną historyjkę za pomocą emoji muzycznych w prezentacji multimedialnej, mogą opisywać różne sceny związane z muzyką przy pomocy

odpowiednich emoji. Na przykład, kiedy główny bohater opowieści gra na gitarze, można to zilustrować piktogramem 🎸 (gitarą), a scenę, w której słucha muzyki, oznaczyć symbolem słuchawek 🎧. Kiedy uczniowie będą chcieli opisać koncert muzyczny i promować go w mediach społecznościowych, wykonując prezentację multimedialną czy plakaty – zaproszenia cyfrowe – mogą przyciągać uwagę użytkowników do wydarzenia, stosując emoji, takie jak: 🎸 🎵 🌌 (koncert muzyki klasycznej pod gołym niebem), emoji 🎸 🎤 🎸 (rockowy koncert z energetycznym występem), emoji 🎻 (skrzypce) – symbol instrumentu charakterystycznego dla okresu klasycyzmu w muzyce, lub emoji 🎷 (saksofon – instrument kojarzony najczęściej z muzyką jazzową, itp.). Taki sposób przekazu pomaga wizualnie ukierunkować narrację i ułatwia zapamiętywanie treści muzycznych.

Kontekst edukacyjny muzyki (Kamińska, 2015) w odniesieniu do emoji muzycznych można rozpatrywać również pod kątem specyfiki przykładów zastosowania emoji. Medialne wspomaganie aktywności społecznej młodych ludzi i uczniów na różnych poziomach nauczania w obszarze edukacji dotyczy też działań o specyficznym charakterze, jak: a) tworzenie edukacyjnych quizów muzycznych angażujących uczniów (np. „Co to za gatunek muzyczny? 🎸 🎵”); b) wykonywanie specjalistycznych analiz w szkołach muzycznych i ogólnokształcących, gdzie używa się charakterystycznych emoji do opisanego struktury i elementów muzycznych w utworze, np. 🎵 (melodia), 🎼 (partytura), 🎷 (instrument dęty), 🥁 (perkusja); c) analizowanie tekstów piosenek – uczniowie mogą zastępować słowa w tekście piosenki odpowiadającymi im emoji, wyrażając głębię uczuciową i znaczenie poruszanych tematów w utworze.

Komunikacja cyfrowa i subkultura młodzieżowa – emoji stały się integralną częścią codziennej komunikacji, zwłaszcza wśród młodszych pokoleń. Emoji muzyczne w edukacji medialnej mogą pomóc nauczycielom zrozumieć, jak młodzież angażuje się w przestrzeń muzyczną online (np. w mediach społecznościowych, aplikacjach muzycznych) i jak interpretują symbole związane z muzyką. Dzięki temu możliwe jest lepsze dopasowanie treści edukacyjnych do aktualnych trendów komunikacyjnych. W interakcji z innymi emoji muzyczne służą aktywnemu komunikowaniu się, np. z publicznością podczas koncertów, zachęcając do udostępniania zdjęć z koncertu i postów (np. „Dodajcie zdjęcia z #ConcertVibes 🎸 🎵 🌌”). Podczas koncertu transmitowanego na wirtualnych platformach *Live* („na żywo”) można dzielić się wspólnymi lub odmiennymi emocjami związanymi z wydarzeniem muzycznym, używając odpowiednich piktogramów, na przykład: gdy publiczność wznosi ręce w górę podczas utworu, może to być oznaczone przez emoji 🙌 🎸 🎵 – ‘publiczność energetyczna, wznosząca ręce w rytm muzyki’; zastosowanie symboli graficznych ❤️ 🎸 to ekspresja miłości do muzyki rockowej, szczególnie w momentach kulminacyjnych koncertu.

Podczas transmisji „na żywo” (np. na Instagramie, Facebooku, TikToku) emoji służą do zwiększenia zaangażowania widzów, zwłaszcza młodszego pokolenia, choć nie zawsze. Emocjonalne reakcje na koncert można przedstawić w prezentacji multimedialnej: emoji 🍷👉 oznaczają, że publiczność jest podniekscytowana występem, emoji 🎧👉 wskazują, że utwór jest wyjątkowo energetyczny, emoji 🖐️👉 oznaczają z kolei oklaski i uznanie dla artysty. Zwiększając interakcję młodych użytkowników, organizatorzy koncertu nierzadko zadają pytania, typu: „Jak Wam się podoba nasza setlista? Napiszcie w komentarzu 🎧, jeśli jest super!” lub „Na jaki utwór czekacie najbardziej? Zareagujcie 💞, jeśli to ten, który lubicie!”.

Rozpoznawanie aspektów komunikacji młodzieżowych subkultur podczas koncertu dostępne jest dzięki analizie emoji w komentarzach w mediach społecznościowych. Organizatorzy na platformach koncertowych mogą otrzymać wtedy *feedback* (informację zwrotną) na temat tego, jakie są najbardziej energetyczne momenty koncertu (np. 🎧👉), czy są chwile wywołujące największe emocje (użycie np. 💞👉), albo czy opinie zaznaczane przez młodych słuchaczy wskazują najpopularniejsze utwory danego koncertu (np. 🎧🎵). Emoji tworzone po wydarzeniu muzycznym mogą uwiecznić pamięć czy wspomnienie tych chwil: emoji 📸👉 wskazują na zdjęcie z koncertu (kategoryzują obraz), 📸💞 określają pamiątkę po ulubionym występie.

Język emoji muzycznych jest szczególnie przydatny w edukacji (muzycznej) i rozpoznawalny przez młodsze pokolenie, któremu świat dostarcza wielu informacji, a te trzeba przetworzyć i zrozumieć, aby móc się sprawnie komunikować. Emoji stanowią więc aspekt nabywania umiejętności i zdolności odczytywania znaczeń o tematyce muzycznej, istotnych z punktu widzenia relacji interpersonalnych na różnych poziomach wiekowych. Ich emocjonalny oddźwięk w sferze empatycznego odczytywania znaczeń symboli muzycznych, szczególnie wśród osób wiekowo odmiennych, dotyczy nośnika przekazu i procesu nauczania treści zawartych w reprezentatywnych, zaprojektowanych graficznie znakach.

Przywołanie kontekstu muzycznego w odmiennych aspektach tematycznych (np. edukacyjnym czy mediów społecznościowych) jawi się jako nieuchronne ze względu na naturalne przenikanie aspektów badawczych obydwu dziedzin – komunikacji i języka oraz muzyki. Digitalizacja i dostęp do muzyki online doprowadziły do przemian w formach aktywności muzycznej o charakterze indywidualnym i zbiorowym, których specyficzną formą pozostają kompilacje list odtwarzania za pomocą Spotify lub innych serwisów streamingowych (Ng D.T.K. i in., 2022; Cremata i Powell, 2017). Popularne obrazkowe pismo emoji zawładnęło interaktywną komunikacją młodych użytkowników mediów społecznościowych – zainteresowanych tematyką muzyczną i doświadczających muzyki w różnych kontekstach. W związku z tym pojawił się trend wykorzystania podkategorii tzw.

emoji muzycznych, które pozostają podporządkowane ogólnej kategoryzacji znaków emoji. Ich prostota i elastyczność przekazu o charakterze muzycznym sprawia, że otrzymały miano uniwersalnego języka w komunikacji o globalnym zasięgu. Emoji, zaadaptowane do refleksji nad sposobami komunikacji w mediach społecznościowych, kryje się w kalejdoskopie odniesień hipertekstowych i ma formę informacji mającej charakter języka skrótu. Komunikacja online w kontekście językowym sprzyja w sieciowych kanałach przekazu (media społecznościowe, pogawędki internetowe, komunikatory, chaty) (Grzenia, 2006) opisom języka skrócowego, obrazującego tematykę muzyczną i autoryzuje formy ekspresji emocjonalnej, prezentowane graficznie. Omówienie zagadnienia emoji muzycznych ma charakter obserwacyjny i opisowy, a gromadzenie danych nastąpiło poprzez przejrzenie baz danych i wyszukiwanie informacji o emoji na różnych platformach: np.: Emojitracker⁷ (<https://www.emojitracker.com/>), ranking nastrojów emoji⁸, Emojiall (www.emojiall.com), Emojipedia (<https://emojipedia.org/>), Emojihub (<https://emojihub.org/>), Emojifinder (<https://emojifinder.com/music>), Emojiterra (<https://emojiterra.com/>), dla ukazania znaków emoji z muzycznym kontekstem. Warto dodać, że w 2013 roku Matthew Rothenberg, haker z Brooklynu w Nowym Jorku, uruchomił witrynę Emojitrackera, która w czasie rzeczywistym śledzi napisany tweet zawierający emoji. Do listopada 2017 roku śledzono ponad 20 miliardów tweetów, których wartości rosły od czasu uruchomienia Emojitracker (Kruszewska, 2023).

Znaki emoji są bliskie uniwersalnemu językowi i przeniknęły do kultury popularnej na wiele sposobów. Do najbardziej osobliwych zalicza się: a) wersję emoji piosenki amerykańskiej wokalistki Beyoncé *Drunk in Love* z 2014 roku, b) interpretację emoji powieści Hermana Melville'a *Moby Dick*, zatytułowanego *Emoji Dick*, która jest alegoryczną wykładnią zmagania człowieka z własnym losem, c) film *The Emoji Movie* (animowana komedia science fiction z 2017 roku, Columbia Pictures Releasing), który uzyskał wynik 0% w serwisie „Rotten Tomatoes” i od tamtego czasu wzrósł do 8% (Prisco, 2018).

Emoji muzyczne – skróty i skrótownice muzyczne

Internet oferuje wiele możliwości komunikacji, z których jedna dotyczy mediów społecznościowych, rządzących się własnymi prawami. Dominującym językiem komunikacji elektronicznej online – dynamicznej i nadal rozwijającej się – jest szybki, skrótowy przekaz (skrótownice, emotikony, emoji), przypominający ję-

⁷ <https://www.emojitracker.com/> – to platforma w Internecie, która w czasie rzeczywistym podaje statystyki na temat wykorzystania emoji na Twitterze.

⁸ https://kt.ijs.si/data/Emoji_sentiment_ranking/

zyk mówiony, a nie pisany. Przesłanie i odbiór informacji wymagają znajomości podstawowych reguł, jakimi posługuje się język Internetu – nacechowany prostotą i emocjonalnością, która w pośpiechu omija zasady pisowni i unika długich słów czy tekstów – można je pokazać graficznie, przyspieszając proces komunikacji. Język Internetu, obfitujący w lapidarność i skrótowość w wiadomościach tekstowych, zawiera całą gamę skrótów, nowych słów, skrótowców, emotikonów i emoji. Lapidarność (*lapidarus*, czyli ‘dotyczący kamieni’; inskrypcja na kamieniu) stanowi podstawową cechę współczesnych memów, emoji i emotikonów. Emoji, będące obrazkami opatrzonymi lapidarnym tekstowym komentarzem, nawiązują do wydarzeń i sytuacji, które angażują sferę afektywną w komunikacji online. Pozwalają na wyrażenie subiektywnej opinii i emocjonalnego stosunku użytkowników mediów społecznościowych do różnych zjawisk, w tym do tematyki audialności. Komunikacja obrazkowa, znana od zarania dziejów (Pignatti, 2006), jest na tyle uniwersalna, że możliwa do odczytania, interpretacji i zrozumienia przez ludzi pochodzących z wielu różnych kręgów kulturowych.

Od czasu pierwszych wiadomości tekstowych, których twórcą był Freidhelm Hillebrandt z międzynarodowego zespołu badawczego Groupe Special Mobile, i przesyłania danych między akademickimi ośrodkami naukowymi w USA (Puchała, 2009) – wiele się zmieniło. Potrzeba zawarcia w krótkim tekście jak najwięcej treści i szczegółów zapoczątkowała i wymusiła rewolucję w porozumiewaniu się użytkowników Internetu. Rosnąca atrakcyjność zwartych komunikatów, w postaci krótkich wiadomości tekstowych (prostych w treści i formie), skłaniała do adaptacji w języku pisanym znaków graficznych. Ich osobliwym przejawem stały się emoji, wyrastające z tzw. emotikonów (nazwy powstałej z połączenia słów *emotion* i *icon*), które występują pod nazwami *emotki*, *mordki* bądź *buźki*. Wiadomo, że pierwszy emotikon został wysłany mailem w 1982 roku i miał postać uśmiechniętej twarzy, czyli :-). Za „ojca” emotikonów uznaje się Scot’a Fahlmana – informatyka z Carnegie Mellon University w Pittsburghu, który stworzył pierwszy zestaw emoji. Zaproponował, żeby informacje w formie żartu oznaczać piktogramem :-), emotikon *żartu*), tekst zaś, który nie jest żartem, oznaczać znakiem :-(. Emotikony służące do wyrażania emocji i nastroju („smutna” / „wesoła” twarz) powstają z sekwencji znaków typograficznych. Najczęściej przypominają grymas twarzy lub skrót (XD – śmiech). Podobna symbolika piktogramów została wprowadzona przez Bruce’a Parello w Illinois (USA) w systemie PLATO IV (1972), jednak nie była używana powszechnie i pozostawała w pobocznym nurcie rozwoju. W 1990 roku Microsoft opublikował czcionkę Wingdings wymyśloną przez Ch. Bigelowa i K. Holmesa, którą można było używać do wysyłania piktogramów w wiadomościach tekstowych. Jednak ograniczeniem był fakt, że mogły się ładować tylko na urządzeniach z zainstalowaną czcionką Wingdings. Kilka lat później Alcatel (1995) wprowadził na rynek telefon BC 600, w którym ekran wyświetlał powitalny komunikat z cyfrową

„bużką”. Z czasem kolejne firmy i ludzie wypuszczali na rynek zestawy emotikonów, powiększające się objętościowo i zróżnicowane graficznie (J-Phone, 1997, Shigetaka Kurita, 1999).

Shigetaka Kurita czerpał do swych graficznych projektów emoji inspirację z japońskiej mangi i chińskich znaków oraz piktogramów na znakach ulicznych⁹. Odkąd w 2010 roku Unicode zaczęło kodować emoji w standardzie *Unicode* (2007–2014), zyskały one na popularności i stały się obecnie częścią kultury popularnej na świecie. Po międzynarodowej standaryzacji zestawu około 700 znaków użycie emoji „ekspłodowało”, a firma Apple stworzyła własną klawiaturę emoji do posiadanego systemu operacyjnego. W 2015 roku słownik oksfordzki uznał emoji *twarz ze łzami radości* za słowo roku, a dwa lata później (w 2017 roku) skrót XD (*śmiech*) wygrał w plebiscycie na Młodzieżowe Słowo Roku. W tym samym roku (2017) Sony Pictures wyemitowało film *The Emoji Movie*, w którym postacie zostały oparte na twarzach i grafikach emoji. W 2018 roku powstał musical sceniczny *Emojiland*, w którym piktogramy posiadają wewnętrzne życie oraz własne urzeczywistnienie trudności i dramatyzmu.

Od pewnego czasu widoczny jest wpływ emoji na kulturę, zwłaszcza w dziedzinie projektowania i architektury, były one nie tylko siłą napędową dla Kurity powołującego do istnienia wizualny zestaw o znaczeniu innowacji i wynalazku, ale też stały się udziałem języka. Emotikony to tekstowe przedstawienie twarzy i emocji, reprezentowanych przez znaki klawiaturowe (interpunkcyjne, litery, cyfry), a także oznaczenia w formie małych obrazkowych ikon. Piktogramy te ewoluowały wraz z rozwojem technologii i pomysłowością użytkowników mediów społecznościowych, przyjmując wiele kombinacji i rozszerzając pola znaczeniowe. Obecnie używane emoji o żółtej twarzy wyewoluowały z innych zestawów emotikonów i nie można ich łączyć z twórczością S. Kurity.

Emotikony mogą stanowić swoiste uzupełnienie określonej wiadomości bądź zastępować znakiem graficznym długi opis. Piktogramy stały się technologicznym wynalazkiem, który czerpie z dziedziny designu (w 1963 roku Harvey Ball stworzył *bużkę* z żółtą twarzą, która stała się obecna w muzyce, sztuce i filmie, w 1976 roku Milton Glasner zaprojektował *czerwone serce*). Aktualnie stały się normą w rozmowach tekstowych i w komunikacji za pośrednictwem Internetu. Bez nich rozmowy wydają się bezbarwne, suche i pozbawione emocji.

Rozwój technologii przesyłania wiadomości online i kreatywność użytkowników pozwoliły na realizację form pośrednich między emotikonami a emoji, czyli tzw. *emotikonów japońskich* (nazywanych mangowymi), będących swoistymi znakami tekstowymi (Zaradna, 2019). Emoji stały się kolejnym poziomem graficznego przekazu uczuć i wiadomości – wywodzącym się z emotikonów i będącym ich graficznym przedstawieniem. Obejmują nie tylko tzw. bużki – można je klasyfikować według wielu tematycznych kryteriów.

⁹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Emoji> [dostęp: 24.10.2024].

Termin *emoji* można definiować jako zestaw standaryzowanych (lub niestandardyzowanych), niewielkich, uprzednio przygotowanych znaków typograficznych i piktogramów, kategoryzowanych według wątków tematycznych, które występują jako skrótowy język Internetu (przypominając dążeniem do ekonomizacji wypowiedzi język mówiony) – służący użytkownikom do interaktywnej i emocjonalnej komunikacji online o charakterze nieformalnym w sieci Internet, w mediach społecznościowych, komunikatorach, na wirtualnych platformach (streamingowych, radiowych, itp.), aplikacjach mobilnych i komputerowych. Emoji są minimalistycznymi znakami graficznymi, wprowadzanymi do świata online z poziomu klawiatury komputera, których adekwatny dobór i zastosowanie w metatagach jest istotnym elementem pracy nad zwiększaniem skuteczności i maksymalizacją wypracowanych efektów strategii SEO¹⁰. Emoji umieszczone jako znaczniki sekcji strony umożliwiają zwiększenie wyników wyszukiwania, ale pod warunkiem połączenia z nią pod względem tematycznym lub neutralnym (Karcz-Czajkowska i Glinkowska, b.d.). Jako zjawisko dynamiczne ewoluują w social mediach, postach i komentarzach, przyjmując nowe postacie i sytuując się w różnych grupach tematycznych (np. obiekty, symbole, pogoda, miejsca, muzyka) na urządzeniach teleinformatycznych. Emoji mogą przyjmować graficzną postać serduszek, uśmiechu, mrugnięcia okiem, drzewa, napoju. W przypadku emoji muzycznych – gotowych graficznych piktogramów, możliwych do wybrania z bibliotek oferowanych przez witryny internetowe i komunikatory w postaci symboli i obiektów (np. nutek, instrumentu, nazw notacji muzycznej, mikrofonu) – można do przekazu dodać kontekst emocjonalny, jaki bywa związany z muzyką. Inna definicja podaje, że znaki emoji mogą stanowić uniwersalny kod semiotyczny, odpowiadający na ubytki znaczeń w komunikacji międzykulturowej (Śliwińska, 2019). Mogą uzupełniać i kompensować zanikające w czasach transformacji cyfrowej kompetencje porozumiewania się.

Emotikony, przekazywane w wersjach obrazkowych jako emoji, zdominowały rozmowy lub wiadomości w mediach społecznościowych. W aplikacjach smartfonów i algorytmach programów społecznościowych automatycznie i w sposób niezauważalny dla odbiorców zmieniają się z typowych emotikonów w emoji – znajdujące się w zestawach tematycznych, odnoszących się do zjawisk i wszystkiego, co nas otacza. Emoji są używane podobnie jak emotikony, istniejąc w różnych podkategoriach ogólnej klasyfikacji. Najczęściej zawierają się w grupach tematycznych, określanych jako: „uśmiechy i emocje”, „ludzie i ciało”, „przedmioty”, „podróże i miejsca”, „flagi”, „pogoda”, „zwierzęta i natura”, „aktywności”, „symbole”, „jedzenie i picie”, w niektórych rysunkach elektronicznych. Stosowane w sytuacjach nieformalnych (w prywatnej korespondencji) do

¹⁰ SEO – to kompleksowy plan zbudowania strony internetowej oraz jej rozwoju poprzez rozbudowę treści uwzględniającej potrzeby klienta, który wiąże się z pozycjonowaniem stron.

wyrażania emocji i krótkich, zwięzłych wiadomości – emotikony i emoji są przejawem języka ekspresji, który formą graficzną zastępuje język werbalny. Znane i wielkie firmy technologiczne, jak Apple, Huawei, Xiaomi, Samsung, Facebook, Google czy Microsoft – współpracują nad ujednoliceniem języka emoji, co w 2010 roku przyniosło wprowadzenie standardu Unicode.

Emoji jako język piktogramu osadzony w tekście wiadomości elektronicznych i na stronach internetowych, mający swoją składnię, semantykę i pragmatykę, stanowi część zdania, interpunkcji, ekspresji uczuć i myśli, jaką stosują użytkownicy mediów społecznościowych. Zjawisko emoji można rozumieć w dwojaki sposób, umożliwiając dwa kierunki interpretacji: a) język emoji jako „społeczna instytucja emoji”, reprezentująca gramatykę języka w mediach społecznościowych, b) zaktualizowany przejaw funkcji języka emotikonów uwzględniający aspekt, występujący na poziomach: syntaktycznym, semantycznym, semiotycznym i pragmatycznym (Arafah i Hasyim, 2019).

Zwizualizowany i zakodowany aspekt emoji muzycznego odnosi się do refleksji nad doświadczaniem aspektu audialnego w cyberprzestrzeni. Medium, które pozwala na szybką, interaktywną i lapidarną informację zwrotną w komunikacji, staje się nośnikiem internetowego funkcjonowania kultur na platformach stosujących ikony emoji – emoji muzyczne w interakcji. Członkowie społecznego świata bazują na języku interakcji, którego treść jest zasobem wiedzy o wielu wątkach tematycznych, także muzycznych. Muzyka, mając w sobie naturalny kontekst kulturowy (także kultury symbolicznej), jest nośnikiem określonych znaczeń i przekazuje treści, współtworząc wokół siebie sieć więzi społecznych, pozostających w interakcji. Jako zjawisko kulturowe i kulturotwórcze muzyka jest uwikłana w proces dynamicznych przemian społeczno-kulturowych i technologicznych, które posługują się komunikacją online na płaszczyźnie językowej i ilustracyjno-emocjonalnej w formie znaków emoji. Odbiór treści w Internecie ma odniesienia do muzyki i jest jednym z przejawów rozpoznawania nie tylko samych zjawisk audialno-akustycznych, ale też pewnych form „żywej” działalności artystycznej i aktywności twórczej, która może znaleźć się w kręgu przekazu online w kontekście doznań wizualnych (ikona emoji). Językowo-wizualna tkanka emocjonalnego przekazu online (znak emoji) w kontekście muzycznym jest przestrzenią dla procesów, na podstawie których można konstruować odwołanie się do doświadczeń komunikacyjnych z ważnym kodem interpretacyjnym, regulującym odbiór treści ikoniczno-muzycznych w świecie wirtualnym.

W dobie komunikacji cyfrowej, emoji – w formie graficznych ikon – stało się przedmiotem odrębnego sposobu korzystania przez różne pokolenia, zwłaszcza ludzi młodych (milenialsi i pokolenie Z). Zgodnie z doniesieniami raportu „The National News” milenialsi mają prostsze podejście do emoji, trzymając się zwykle klasycznych i powszechnie rozpoznawalnych symboli (do przekazywania emocji). Osoby z grupy wiekowej milenialsów uważają emoji za alternatywne

narzędzie przekazywania sygnałów niewerbalnych, używając ich, by tekst stał się dla odbiorcy bardziej przyjazny. Przypuszcza się, że emoji dodane do tekstu przekazują więcej emocji, mogą rozjaśnić sytuację lub załagodzić negatywny czy trudny przekaz oraz mogą być – po prostu – zabawne. W 2020 roku do grupy najczęściej używanych emoji na Twitterze należały następujące piktogramy: *twarz zalana łzami radości* 😄, *głośno płacząca twarz* 😭, *blagająca twarz* 🙏, *czerwone serce* ❤️, *tarzamy się po podłodze ze śmiechu* 🤣, *róża* 🌹, *złamane serce* 💔¹¹. W 2022 roku pandemia koronawirusa zmieniła nie tylko świat, ale też sposoby korzystania z emoji – nastąpił wzrost użycia emoji o tematyce medycznej (z maseczką) 🧐. W 2023 roku „World Emoji Awards” wykazał 10 najpopularniejszych emoji na Twitterze (*różowe serce*, *drżąca twarz*, *jasnoniebieskie serce*, *szare serce*, *skrzydło*, *meduza*, *osioł*, *Khanda*, *czarny ptak*, *gęś*). Wśród popularnych emoji w 2023 roku pojawiają się także emoji muzyczne: 🎵 *ogień* – przedstawiany jako czerwony, pomarańczowy i żółty migoczący płomień¹². Powszechnie używany jako metaforyczne wyrażenie związane z ogniem, w slangu *hot* (atrakcyjny) i *lit* (doskonały). Symbol 🔥 ognia zyskał popularność już w 2010 roku, stając się uniwersalnym symbolem wysokiej temperatury – przypisanej gatunkowi muzycznemu o nazwie hip-hop; w 2020 roku do zestawu *Emoji 13.1* dodano emotikon *serce w ogniu* (ang. *Heart on Fire*), który występuje jako sekwencja łącząca *serce* i *ogień* ❤️🔥 na określenie silnych emocji, namiętnych form miłości lub pożądania względem kogoś lub czegoś. Są wyświetlane pojedynczo jako emoji *serce* ❤️ i *ogień* 🔥 na obsługiwanych platformach, pojawiając się w kontekście muzycznym: ulubionego gatunku muzyki (hip-hop, rap, pop, rock, heavy-metal), piosenki i ulubionego wokalisty, muzyka instrumentalisty, itp.¹³ Emoji *nuta muzyczna* (ang. *Musical Note*) 🎵 może oznaczać tekst piosenki lub inne tematy związane z muzyką. Wyświetla się jako dwie ósemki (*quavers*) połączone belką. Pojedyncza ósemka (*quaver*) była wcześniej używana w projektach emoji Microsoftu i Google’a. W 2024 roku dodano emoji *harfa*.

Wydawało się, że pismo obrazkowe już odeszło w niepamięć, wyparte przez alfabet i nowoczesne formy komunikacji, a jednak współcześnie powraca jako trend do wyrażania emocjonalności m.in. w kontekście muzyki. Emotikonami i emoji zapisywane są nazwy i wersy piosenek, piktogramem można kojarzyć i rozpoznawać konkretną piosenkę. Dawniej używano w tym celu najpierw dwukropków, nawiasów, myślników, a współcześnie – niewyobrażalny wydaje się świat komunikacji online bez barwnych emoji. Obecnie, w kontekście muzycznym, można sprawdzić swoją wiedzę muzyczną. Fani muzyki kodują i rozszyfro-

¹¹ <https://www.thenationalnews.com/arts/what-do-emojis-mean-how-millennials-and-gen-z-use-them-very-differently-1.1183746> [dostęp: 24.02.2024].

¹² <https://emojipedia.org/fire> [dostęp: 26.02.2024].

¹³ <https://emojipedia.org/heart-on-fire> [dostęp: 26.02.2024].

wują sekwencje i pojedyncze emoji w oparciu o tytuły najbardziej znanych i popularnych piosenek z obszaru muzyki rozrywkowej, soundtracków. Rozpoznawanie tytułów piosenek ukrytych pod obrazkami emoji stało się formą rozrywki, jaka jest dostępna w serwisach radiowych (*Emoji Challenge! Jaka to piosenka?* w radiu ESKA¹⁴, RadioX). Przeplatanie komunikatu znakiem graficznym upraszcza i uprzyjemnia przekaz, zwłaszcza w przypadku ulubionej i znanej piosenki. Powstała pierwsza i największa platforma o nazwie „Emoji-Song”, która zawiera tytuły piosenek przedstawione za pomocą jednego lub więcej emoji, czy tzw. emojiigramów. W 2024 roku kategoria *piosenki angielskiej* zawierała ponad 3050 utworów, zebranych z 10 dekad, które posortowano według pierwszych ich liter. „Emoji-Song” zawiera również oddzielną kategorię dotyczącą muzyki klasycznej, w której obecnie jest 88 utworów¹⁵.

Istnienie baz i zasobów regularnie wzbogacanych o nowe emoji piosenek dotyczy problematyki używania emoji w tytułach utworów (choć są standaryzowane przez konsorcjum Unicode i w miarę uniwersalne na różnych systemach operacyjnych). Nagrania przesyłane (zwłaszcza w obszarze muzyki niezależnej) na różnych platformach streamingowych i pobierania danych mogą generować problemy nie tylko interpretacyjne, ale również istotne z uwagi na określone grupy użytkowników: niesłyszących, niedowidzących czy dyslektyków. Nadmierne naginanie reguł typograficznych może powodować zamieszanie wokół zagadnienia właściwej semantyki i interpretacji emoji i emoji muzycznych, reprezentujących znane piosenki i wokalistów. Sytuację komplikuje fakt, że istnieją różnice w ich renderowaniu na różnych platformach, ponadto są postrzegane inaczej zależnie od płci (Baron, 2004) oraz mogą podlegać wahaniom czasowym – Unicode rokrocznie dodaje do swoich zasobów nowe emoji, których znaczenia mogą ewoluować z biegiem czasu.

Obecnie funkcjonuje kilka platform, czytelnych dla maszyn, które zawierają inwentarz znaczeń emoji (łączące reprezentacje emoji Unicode z ich angielskimi znaczeniami wyodrębnionymi z sieci): „EmojiNet” z aplikacją internetową API REST jako otwarta usługa z interfejsem do przeglądania zbioru danych (Wijeratne i in., 2017), „Emojipedia” (<http://emojipedia.org>), „Emojiall” (<http://emojiall.com>), „Emoji-Song” (<https://www.emoji-songs.com>), „Emojidb” (<https://www.emojidb.org>), „EmojiDB” w wersji beta, i wiele innych. Sztuczna inteligencja (AI) może wygenerować z AI *Emoji Generator* w serwisie „www.emojis.sh” – według kluczowych słów „music emoji” – ok. 1 979 784 emoji ze znaczeniem muzycznym.

¹⁴ <https://www.eska.pl/news/czy-rozpoznasz-piosenki-po-samych-emoji-aa-3msa-GvMi-LPTK.html> [dostęp: 26.02.2024].

¹⁵ <https://www.emoji-songs.com/en/home/> [dostęp: 26.02.2024].

Emoji w użyciu tytanów technologii muzycznych i wybranych artystów

Muzyka zapewnia człowiekowi sposoby porozumienia i rozwijania własnej tożsamości, łączenia się z innymi o podobnych zainteresowaniach i doświadczeniach, uczestniczy więc w procesach tworzenia tożsamości kulturowej. *Spółeczność akustyczna / muzyczna* (termin Kay K. Shelemay) i *muzyczne światy* (termin Ruth Finnegan) (za: Erlmann, 1998) rozwijają własne normy i formy komunikacji cyfrowej z elementem emoji. Emoji i muzykę łączy względna uniwersalność języka. Stąd ich przychylna inkluzja w mediach społecznościowych, na playlistach czy strategiach wyszukiwarek internetowych. Wraz ze wzrostem popularności emoji, również w aspekcie opisywania muzyki, następuje włączanie znaków graficznych do działań o charakterze kulturowym. Kulturowy aspekt emoji i muzyki dotyczy przede wszystkim adoptowania emoji do strategii marketingowych wielkich firm (Spotify, Pandora), które opierają własne istnienie i rozwój na technologiach muzycznych – tworząc swoistą kulturę wokół zainteresowania i fascynacji emoji. Pandora uruchomiła kampanię marketingową zachęcającą słuchaczy do zamieszczania na Twitterze emoji z hasztagiem *SoundLike* (by otrzymać informację o kompatybilnej stacji: tweet przywoła stację Beyoncé Pandora). Spotify stara się badać relację łączącą emoji z muzyką na swojej witrynie streamingowej, liczącej ok. 35 milionów playlist, w których zawarte jest przynajmniej jedno emoji. Spotify do analizy danych związanych z emoji i muzyką zaangażowało firmę Tableau, która zebrała ok. 5000 nazwisk najpopularniejszych artystów Spotify korzystających z emoji.

Do wspomnianych tytanów technologii muzycznych dołączyło Apple Music, które dokonało kategoryzacji swoich playlist według użycia emoji, opatrując pozyskane dane mianem *Aktywności i nastroje*. Playlisty w Apple Music analizują reakcje użytkowników na muzykę za pomocą emoji. Mogą oni nie tylko wybrać animowane emoji do utworów dodanych do udostępnionej listy odtwarzania, ale również za ich pomocą zapamiętać i przekazać innym swoje uczucia. Na liście odtwarzania można też zobaczyć reakcje wszystkich odbiorców muzyki z emoji obok nazwy utworu. Symbol identyfikuje najczęściej zespół bro-pop The Chasmokers w playlistach Spotify. Symbol *ognia* zyskał popularność, od 2010 roku stając się uniwersalnym symbolem statusu wysokiej temperatury – przypisanej gatunkowi muzycznemu o nazwie hip-hop. Wyszukiwarki mogą zidentyfikować po nazwie hip-hop słuchaczy playlist Pandory (*New Hip Hop*), Spotify (*Fresh Finds: Fire Emoji*), a także Drake'a, Snapchat'a (*Snapstreak*) pod względem demograficznym – przez rozpoznanie młodszych odbiorców.

Artyści muszą podążać za nieustannie rewolucjonizującym się przemysłem muzycznym, tworząc więc i dopasowując się do innowacyjnych strategii pozwala-

jących im wyróżnić się i zaakcentować swoją obecność w sieci Internet. Jednym ze sposobów jest świat muzycznych symboli typu emoji, które udostępniają muzyczne platformy streamingowe. Symbole muzyczne odnoszą się w tym przypadku do użycia specjalnych znaków, symboli i czcionek w nazwie artysty, w tytułach albumów i utworów. Jako element wizualny emoji przykuwają uwagę słuchaczy przeglądających katalogi muzyczne i playlisty. Użyte w ten sposób, zwiększają potencjalną rozpoznawalność w krajobrazie muzycznym, który wciąż ewoluuje. Przykładem jest emoji *Love Symbol Prince'a*, czy choćby użycie unikalnych symboli przez Deadmau5, a także stylizowana typografia uwidoczniła na okładkach albumów muzycznych (np. *Kid A* Radiohead)¹⁶. Wielu wykonawców sięga po emoji na różne sposoby, wykorzystując je jako materiał do aktywności autopromocyjnej w zakresie identyfikacji gatunku muzycznego, którego są reprezentantem w muzyce popularnej (rap – raper z Chicago stosuje symbol emoji *płomień* na Twitterze). Za pomocą zestawu serii obrazów i skrótów w postaci emoji skraca się czas tworzenia przekazu w komunikacji elektronicznej (Schmidt, 2017). W celu maksymalizacji obecności online na platformach streamingowych artyści używają emoji jako kluczowego narzędzia symbolizacji do optymalizowania swej obecności i prezentowania własnej twórczości potencjalnym słuchaczom. Działania tego rodzaju (ikony emoji) obejmują np. katalog muzyczny, liczbę obserwujących, playlisty, statystyki odsłuchań.

Ciekawym wątkiem pozostaje sposób użycia emoji w interakcji z tekstem w postach promocyjnych formatowanych przez muzyków na Twitterze, który opisują w projekcie badawczym Radan Martinec i Andrew Salway (2005). Z analizy zebranego materiału wynika, że w relacji logiczno-semantycznej i w relacji obraz–tekst muzycy podporządkowują emoji tekstowi.

Emoji, w tym emoji muzyczne, dostarczają głównie informacji, których nie można odnaleźć w tekście pisanym – są nimi uczucia. Znaki emoji bywają używane do symbolizowania wydarzenia muzycznego lub promocyjnego w poście, jak choćby emoji *gitary* stosowane do promocji koncertu. Muzycy wykonujący muzykę religijną są skłonni do używania emoji w celu dostarczania dodatkowych informacji o sobie, takich jak uczucia i ekspresja emocji. Z kolei muzycy rockowi (zespoły: Metallica, Gorillaz, Bon Jovi) stosują emoji głównie w celach informacyjno-organizacyjnych (miejsce, czas, data wydarzenia muzycznego, ile dni pozostaje do rozpoczęcia wydarzenia, itp.).

Gusta muzyczne pozostają w centrum zainteresowania firm muzycznych, wykorzystujących technologię i sektor usług strumieniowego przesyłania muzyki. Wchodząc w interakcję z mediami internetowymi, użytkownicy platform strumieniowego przesyłania danych (np. Pandora Internet Radio i jego Music

¹⁶ <https://www.soundon.global/seo/forum/symbols-musical-spotify-artistas?lang=en> [dostęp: 29.02.2024].

Genome Project) dostarczają branżom medialnym szczegółowe dane konsumentów, które pozwalają na precyzyjne targetowanie i personalizację treści medialnych. W programie Music Genome Pandora klasyfikuje muzykę według cech muzycznych, tzw. genów, które mogą obejmować np.: płeć śpiewającego wykonawcy, tempo refrenu, poziom zniekształceń na gitarze elektrycznej, muzykę i głos wokalny występujący w tle. Konstruując genom muzyczny, Pandora gromadzi na własny użytek informacje o spersonalizowanych gustach jednostkowego słuchacza, potrzebne dla systemu rekomendacji muzycznych, a nie *stricte* dane muzyczne. Z kolei na platformie Discover Weekly przeznaczonej dla użytkowników Spotify wykorzystywane jest oprogramowanie do analizy, przetwarzania i klasyfikacji muzyki (przez firmę The Echo Nest) według wielu czynników akustycznych, takich jak: wysokość dźwięku, tempo czy taneczność (Prey, 2018). W cyfrowej epoce strumieniowego przesyłania muzyki, Spotify – jako platforma udostępniania i poznawania szerokiej gamy utworów, albumów i list odtwarzania – korzysta z emoji (np. ikony *serca* czy *mikrofonu*) , które pomagają użytkownikom określić swoje gusta muzyczne, a samej firmie Spotify – personalizować rekomendacje muzyczne na podstawie preferencji słuchacza. Serwis Apple Music na iPhone'ach i komputerach Mac używa symbolu *nieskończoność*, żeby wskazać funkcję automatycznego odtwarzania.

W 2021 roku zauważono pewien problem, wskazując, że tytuły piosenek na witrynie Coldplay z emotikonami mogą zawierać błędne informacje w usługach strumieniowego przesyłania muzyki. Album *Music Of The Spheres* wydany przez Apple Music zawierał utwory, których tytuły były kodowane (w Unicode) wyłącznie za pomocą emoji. Utwór 1. był reprezentowany przez emoji *pięścieniowa planeta* (*Ringed Planet*), utwór 4. – przez znak *błyszczące błyski iskier* (*Sparkles*), utwór 6. – przez emoji *czerwone serce* (*Red Heart*), utwór 9. – przez emoji *glob pokazujący Amerykę* (*Globe Showing Americas*), utwór 11, – przez znak *nieskończoność* (*Infinity*). Okazało się, że w serwisach strumieniowego przesyłania danych utwory z albumu Apple Music były widoczne w nomenklaturze *Unicode* zamiast graficznej postaci emoji – były podobne do prawdziwych tytułów, ale w rzeczywistości błędne (Rossignol, 2021).

Podsumowanie

Nowoczesne technologie cyfrowe zmieniły podejście do paradygmatu uczenia się z wykorzystaniem emoji muzycznych w edukacji (muzycznej / ogólnej) na różnych poziomach. Komunikacja za pomocą muzycznych piktogramów w edukacji medialnej stanowi niestandardowy sposób na zaangażowanie uczniów w naukę o muzyce i kształtowanie rozwoju ich umiejętności komunikacyjnych. Emoji, jako nowoczesne narzędzie wyrazu, mogą wspierać procesy uczenia się

w sposób kreatywny, interaktywny i zgodny z nowymi mediami, z jakimi młode pokolenie styka się na co dzień. Użycie emoji w edukacji medialnej pozwala nie tylko na wzbogacenie wiedzy o muzyce, ale także na rozwój kompetencji cyfrowych i kulturowych, które są niezbędne w dzisiejszym świecie. Współcześnie istniejące zjawisko emoji i jego podgatunku – emoji muzycznego, jako wytworów kultury, odpowiada na potrzeby ekspresji i lapidarnej komunikacji międzyludzkiej w świecie cyfrowym. Ma ono charakter amorficzny, jest trudne do uchwycenia w dłuższym okresie z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość w Internecie, który podąża za nowinkami technologicznymi. Istotny jest również fakt ewolucji w obrębie samego zjawiska emoji. Wizualny aspekt stanowi reprezentację wielu tematów i zagadnień, występujących w mediach społecznościowych i świecie cyfrowym, który dotyczy przestrzeni muzycznej. Wykreowane wzory zachowań w świecie cyfrowym, związane z używaniem emoji i/lub emoji muzycznych, składają do refleksji nad pytaniem o granice opisywanych praktyk w komunikacji cyfrowej, jakie są przenoszone do praktyki muzycznej. Wykluczenie cyfrowe staje się problematyczne, dotyczy bowiem nie tylko świata technologii i jego możliwości, ale i redukuje sporą część społeczeństwa z możliwości dzielenia się w ikonosferze graficznym skrótem w formie emoji, odnoszonego do popularnej i w większości lubianej dziedziny wiedzy i praktyki, jaką jest muzyka i obszary z nią związane.

Bibliografia

- Aghajani, M., Adloo, M. (2018). The effect of online cooperative learning on students' writing skills and attitudes through telegram application. *International Journal of Instruction*, 11(3), 433–448.
- Alshenqeeti, H. (2016). Are emojis creating a new or old visual language for new generations? A socio-semiotic study. *Advances in Language and Literary Studies*, 7(6), 56–69.
- Arafah, B., Hasyim, M. (2019). The language of emoji in social media. *KnE Social Sciences*, 3(19), 494–504.
- Araujo de Aguiar, C.H., Guo, Z., Cui, Y. (2023). TOUCH: A Multi-sensory Communication System that communicates emotions. W: *Proceedings of the 16th International Conference on Pervasive Technologies Related to Assistive Environments* (s. 347–356). ACM, Corfu, Greece.
- Baron, N., Ling, R. (2007). Text Messaging and IM Linguistic Comparison of American College Data. *Journal of Language and Social Psychology*, 26(3), 291–298.
- Boutet, I., LeBlanc, M., Chamberland, J.A., Collin, Ch.A. (2021). Emojis influence emotional communication, social attributions, and information processing. *Computers in Human Behavior*, 119, 106722.

- Cremata, R., Powell, B. (2017). Online music collaboration project: Digitally mediated, deterritorialized music education. *International Journal of Music Education*, 35(2), 302–315.
- Danesi, M. (2017). *The semiotics of emoji: The rise of visual language in the age of the Internet*. London: Bloomsbury Publishing.
- Derks, D., Bos, A.E.R., Grumbkow, J. (2008). Emoticons in computer-mediated communication: social motives and social context. *Cyberpsychology & Behavior: the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society*, 11(1), 99–101.
- Derks, D., Fischer, A.H., Bos, A.E.R. (2008). The role of emotion in computer-mediated communication: A review. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 766–785, <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2007.04.004>.
- Dunlap, J.C., Bose, D., Lowenthal, P.R., York, C.S., Atkinson, M., Murtagh, J. (2016). What sunshine is to flowers: A literature review on the use of emoticons to support online learning. W: S. Tettegah, M. Gartmeier (red.), *Technology, design, and learning emotions* (s. 163–182). Elsevier Publisher.
- Erlmann, V. (1998). How beautiful is small? Music, globalization and the aesthetics of the local. *Yearbook for Traditional Music*, 30, 12–13.
- Finnegan, R. (1989). *The hidden musicians: music-making in an english town*. Middletown: Wesleyan University Press.
- Gao, S., Chen, X., Liu, Ch., Liu, L., Zhao, D., Yan, R. (2020). Learning to respond with stickers: a framework of unifying multi-modality in multi-turn dialog. W: *Proceedings of the web conference 2020 (WWW '20)* (s. 1138–1148). New York: Association for Computing Machinery.
- Godard, R., Holtzman, S. (2022). The multidimensional lexicon of emojis: a new tool to assess the emotional content of emojis. *Front Psychol.*, 10(13), 921388.
- Grzenia, J. (2006). *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kamińska, A. (2015). Czy nowe technologie w szkole zastąpią metody tradycyjne? W: D. Siemieniecka (red.), *Edukacja a nowe technologie w kulturze, informacji, komunikacji* (s. 153–165). Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Karcz-Czajkowska, A., Glinkowska, A. *Raport z badania – przewodnik po świecie emoji*. JCD Research; https://research.jcd.pl/emoji_raport.pdf [dostęp: 10.11.2024].
- Kruszewska, A.R. (2023). *Emoji. Emocje w komunikacji i edukacji*. Częstochowa: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Kuperman, V., Dambacher, M., Nuthmann, A., Kliegl, R. (2010). The effect of word position on eye-movements in sentence and paragraph reading. *Quar-*

- terly *Journal of Experimental Psychology*, 63(9), 1838–1857; <https://doi.org/10.1080/17470211003602412>.
- Lobczowski, N.G., Lyons, K., Greene, J.A., McLaughlin, J.E. (2021). Socioemotional regulation strategies in a project-based learning environment. *Contemporary Educational Psychology*, 65, 101968.
- Łosiewicz, M. (2009). Rola obrazu w komunikacji społecznej. W: A. Obrębska (red.), *Komunikacja wizualna w przestrzeni społecznej* (s. 205–212). Łódź: Primum Verbum.
- Martinec, R., Salway, A. (2005). A system for image–text relations in new (and old) media. *Visual Communication*, 4(3), 337–371. Sage Publications. <http://dx.doi.org/10.1177/1470357205055928>.
- Moffitt, R.L., Padgett, Ch., Grieve, R. (2021). The impact of emoji use and feedback medium on perceptions of marker personality in online assessment feedback. *Learning and Individual Differences*, 92, 102093.
- Nęcki, Z. (2008). Teorie komunikowania się w psychologii w aspekcie relacji międzynarodowych. *International Journal of Management and Economics*, 23, 85.
- Ng, D.T.K., Ng, E.H.L., Chu, S.K.W. (2022). Engaging students in creative music making with musical instrument application in an online flipped classroom. *Education and Information Technologies*, 27(1), 45–64.
- Nirmala, Y. (2020). Running head: Combination of emoji and text. Combination of emoji and text in musicians' Twitter posts, Universitas Sebelas Maret, Surakarta, Indonesia. *Jurnal Bahasa, Sastra, dan Studi Amerika*, 26(2), 1410–5411.
- Pignatti, T. (2006). *Historia rysunku*. Warszawa: Arkady.
- Porębski, M. (1972). *Ikonosfera*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Prada, M., Rodrigues, D.L., Garrido, M.V., Lopes, D., Cavaleiro, B., Gaspar, R. (2018). Motives, frequency and attitudes toward emoji and emoticon use. *Telematics and Informatics*, 35(7), 1925–1934.
- Prey, R. (2018). Nothing personal: algorithmic individuation on music streaming platforms. *Media, Culture & Society*, 40(7), 1086–1100.
- Prisco, J. (2018). *Shigetaka Kurita: The man who invented emoji*. CNN; <https://edition.cnn.com/style/article/emoji-shigetaka-kurita-standards-manual/index.html> [dostęp: 10.11.2024].
- Puchała, M. (2018). Komunikatory internetowe zagrożeniem dla dzieci. W: J. Bednarek, A. Andrzejewska (red.), *Cyberswiat. Możliwości i zagrożenia* (s. 151). Warszawa: Żak.
- Robus, C.M., Hand, C.J., Filik, R., Pitchford, M. (2020). Investigating effects of emoji on neutral narrative text: evidence from eye movements and perceived emotional valence. *Computers in Human Behavior*, 109, 106361; <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106361>.

- Rossignol, D. (2021). *Coldplay's new emoji song titles may end up being wrong on streaming services*. UPROXX; <https://uproxx.com/pop/coldplay-emoji-song-titles-music-of-the-spheres/> [dostęp: 10.11.2024].
- Schmidt, J. (2017). *Emoji: The new language of music?* JPS Projects; <https://medium.com/jps-projects-llc/emojis-the-new-language-of-music-7d070532607c> [dostęp: 24.02.2024].
- Siemieniecka, D., Siemieniecki, B. (2016). The horizons of cognitive pedagogy. *W: Society. Integration. education. Proceedings of the International Scientific Conference*. Vol. 1 (s. 231–240). Rezneke; <https://doi.org/10.17770/sie2016vol1.1507>.
- Siemieniecki, B. (2021). *Pedagogika medialna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Siomkajło, S.M. (2018). Emotikony jako wyraz emocjonalności oraz dopełnienie komunikatu ironicznego a poziom kobiecości i męskości osób uczestniczących w komunikacji internetowej. *Ogrody Nauk i Sztuk*, 8, 359–370.
- Smith, K.L., Moriarty, S., Knney, K., Barbatsis, G. (2005). *Handbook of visual communication. Theory, methods, and media*. New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Tay, L., Diener, E., Tamir, M. (2017). The influence of emojis on perceptions of emotional tone in text-based communication. *Computers in Human Behavior*, 66, 238–245; <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.10.019>.
- Wijeratne, S., Balasuriya, L., Sheth, A., Doran, D. (2017). EmojiNet: An Open Service and API for Emoji Sense Discovery. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 11(1), 437–446.
- Zaradna, I. (2019). Emotikony i emoji jako forma komunikacji i wyrażania uczuć w wiadomościach tekstowych. *Meritum. Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny*, 3(54), 68–70.

Strony internetowe

- <https://www.emoji-songs.com/en/home/> [dostęp: 26.02.2024].
- <https://www.soundon.global/seo/forum/symbols-musical-spotify-artistas?lang=en> [dostęp: 29.02.2024].
- <https://emojis.sh/p/WMxbK2EjGO> [dostęp: 24.02.2024].
- <https://www.thenationalnews.com/arts/what-do-emojis-mean-how-millennials-and-gen-z-use-them-very-differently-1.1183746> [dostęp: 24.02.2024].
- <https://emojipedia.org/fire> [dostęp: 26.02.2024].
- <https://emojipedia.org/heart-on-fire> [dostęp: 26.02.2024].
- <https://emojipedia.org/musical-note> [dostęp: 26.02.2024].
- <https://www.eska.pl/news/czy-rozpoznasz-piosenki-po-samych-emoji-aa3msa-GvMi-LPTK.html> [dostęp: 26.02.2024].

<https://www.emoji-songs.com/en/home/> [dostęp: 26.02.2024].
<https://en.wikipedia.org/wiki/Emoji> [dostęp: 24.02.2024].
<https://www.emojitracker.com/> [dostęp: 24.02.2024].
https://kt.ijs.si/data/Emoji_sentiment_ranking/ [dostęp: 24.02.2024].
<https://harpcolumn.com/blog/new-harp-emoji-coming-to-a-keyboard-near-you/>
[dostęp: 5.11.2024].
<https://www.facebook.com/szczecin.eu/videos/za-nami-koncert-dzi%C4%99ku-jemy-%C5%BCe-byli%C5%9Bcie-z-nami-na-fie%C5%9Bcie-jazzowej-na-wojska-pols/387494051012069/> [dostęp: 11.11.2024].
https://www.alt-codes.net/music_note_alt_codes.php [dostęp: 26.02.2024].

Musical emoji as a medium of communication in social media and media education

Abstract

This article attempts to discuss the issue of emoji, taking into account the musical context. A brief consideration of the importance of emoji in contemporary communication and culture is presented, emphasising the communicative role of musical emoji in media education and social media. The genesis of the emergence of emoji icons in a society co-created in the virtual world by a young generation using digital technologies and social media was mentioned. Examples were given of the use of selected emoji in musical contexts and musical phenomena emerging in media and digital spaces. The issue of media education of emoji users was mentioned, addressing the perception of emoji as a medium for emotional communication. Examples of musical emoji in the use of music technology titans and selected artists are also briefly described.

Keywords: emoji, music emoji, social media, (emotional) communication, media education.